Ч. 3 (14.546). Львів, неділя 3. січня 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5.00 зол.
Чвертьрічно	15.00 „
Піврічно	30.00 „
Річно	60.00 „

В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ВСІХ ІНШИХ КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. ПОЛ.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Що місяця книжка для точних Передплатників „Діла".

ДО ВІДОМА ВП. ПЕРЕДПЛАТНИКАМ І ЧИТАЧАМ „ДІЛА".

Повідомляємо всіх Вп. Передплатників і Читачів „Діла", що не зважаючи на збільшення обему нашого органу до 10 сторінок щоденно і до 12 сторінок під неділю, всі наші точні Передплатники, які не матимуть ніяких залеглостей і вплатять що-місяця передплату найдалі до 15-го, дістануть за доплатою 25 сотиків на пересилку 20. кожного місяця

ОДИН ТОМ БІБЛІОТЕКИ „ДІЛА" БЕЗПЛАТНО.

Таким чином кожний точний передплатник „Діла", що пришле до 15-го кожного місяця 5 зол. на передплату і 25 сот. на порто, дістане до 20-го тогож місяця один добірно виданий том Бібліотеки „Діла", яка в 1937 р. буде появлятись у такім самім форматі й вигляді, як у 1936 р.

Як перший том за 1937 рік дістануть усі точні Передплатники в дні 20. січня нову повість Ірини Вільде п. н. „БЕ ВОСЬМА".

Тим Передплатникам Бібліотеки „Діла", що вплатили передплату за ввесь рік, Видавництво зарахує надвишку за останні 4 книжки 1936 р. на передплату „Діла" за 1937 рік.

Отже тільки від Вашої точности, Вп. Передплатники, залежить, щоб Ви дістали кожного місяця безплатно один том Бібліотеки „Діла" і таким робом прийшли за рік у посідання

12 ГАРНО ВИДАНИХ КНИЖОК ПЕРШОРЯДНИХ УКРАЇНСЬКИХ І ЧУЖИНЕЦЬКИХ АВТОРІВ.

Тому апелюємо до всіх Вп. Передплатників, Читачів і Прихильників „Діла":

Присилайте точно що-місяця, а найдалі до 15-го, передплату в сумі 5 зол. і на порто 0.25 зол., за що дістанете як премію один том Бібліотеки „Діла".

Як італійці заволоділи західною Абісинією?

Як подає Стефані, рас Імру оповів італійським журналістам, як він організував оборону західної Абісинії. Коли він приїхав у червні 1936. р. до Горе, він дістав від негуса листа з наказом вести повстання до листопада, бо тоді — мовляв — негус сподівається поважної помочі деяких европейських держав та Ліги Націй, зате положення Італії є невідрадне.

Рас Імру намагався нав'язати контакт з британським консулем і з племенем Галля, та йому не пощастило. У серпні приїхала більша скількість абисинських старшин, тоді рас Імру зорганізував нове повстання, але програв битву з кольоною полк. князя де Валле, де згинуло 800 абисинців. Тоді рас Імру піддався разом з іншими достойниками, між якими був премієр уряду з Горе Вольде Сагік, сини б. амбасадора в Льондоні Мартіна і сини раса Насібу. Після тої битви італійці заняли західну Абісинію.

Клопоти з Троцьким і з троцькістами.

Факт, що мексиканський уряд дав візу Троцькому, викликав справжню бурю серед мексиканських партій. Майже всі ліві організації запротестували, мовляв: присутність Троцького наразить на небезпеку робітничу єдність.

Президент республики Карденас відповів, що уряд не змінить свого рішення і що нема небезпеки інтриг Троцького у країні з так виразно скристалізованим укладом політичних сил. (Як відомо, Мексик саме навпаки є найбільше занархізованою країною у світі.).

Відозва мексиканської комуністичної партії закликає ужити всіх засобів, щоб не допустити Троцького до Мексика. Він має причалити між 10. і 15. ц. м. до Тампіко на чердаку малого пароплава.

З початком цього місяця зберуться в Парижі конґреси двох організацій троцькістів: т. зв. міжнародньої робітничої партії та соціялістично-революційної молоді.

„Ле Матен" остерігає французьку владу, щоб вона не допустила до тих конґресів, бо,

як бачимо з еспанського приміру, троцькісти є передньою сторожею комуністів. Вони викликали революцію в Еспанії, уступаючи щойно опісля місце комуністам і анархістам.

40.000 самоходових робітників страйкує в Америці.

Ввесь самоходовий промисл в околиці Детройт за винятком Фордової фабрики унерухомлений страйком, до якого приступило 40.000 робітників. Дирекції не хотять переговорювати зі страйкарями

Хто посилає зброю валенсійському урядові?

Президент Мексика виголосив через радіо новорічну промову до еспанського народу, в якій згадав, що **Мексик продав валенсійському урядові зброю та муніцію за 1,500.000 долярів.**

З Мексика вислали до Еспанії 22.000 крісів, 2 80-міліметрові батерії і 4 75-міліметрові та 65 скорострілів.

Мексик крім того посередничить між Злученими Державами і валенсійським урядом у закупні літаків. Ось до Вера Круз відлетів 17-особовий літак марки „Куртіс Кондор". Його пільот заявив, що він відвіз зі Злучених Держав до Мексика вже 6 таких літаків. 4 інші літаки причалили до Тампіко, відкіля відвезено їх еспанським кораблем „Мотомар" до Вера Круз. Ті літаки, як і інші — це уживані транспортові апарати. Всі літаки, що тепер находяться на летунському майдані в Мексику, ще мають американські документи.

„Червоний Ватикан".

Черговий совітський проект грандіозного обману.

Цими днями закордонні часописи принесли звістку про те, що большевики задумали з Кремля зробити „незалежну державу III. Інтернаціоналу".

Стоїмо перед новим обманом червоних, які користуючись легковірністю Европи, задумали і на цей раз обдурити світ. Для чогож понадобилось Совітам творити нову та ще й „цілком незалежну державу"? Скоро двацять років панують червоні „інтернаціоналісти" (читай: большевики-москалі, такі самі московські імперіялісти, як колишня „чорна сотня") на землях колишньої імперії московських царів та на нашій батьківщині — Україні. Майже двацять літ безупинно тече там кров, гинуть люди з голоду, у підземеллях „чека" та на Соловках. Цивілізований світ, віби цього всього не бачить і дивиться на все це більше ніж байдуже. Але Европа опинилась перед маревом „всесвітньої революції", червона пропаганда пішла поза кордони Совітів і почала заливати Европу. Після пречисленних спроб у ріжних пунктах Европи, Азії й Америки створити там революційні осередки, почалася реакція, спершу у заведенні фашистівських внутрішніх устроїв, потім у створенні протикомуністичних міжнародніх союзів. У німецько-японському договорі виразно кажеться, що Комінтерн всіми засобами змагає до розкладу державного ладу всіх держав, чого терпіти далі договірні держави вже не можуть і тому вступають в союзні взаємини та закликають і інші держави до боротьби проти Комінтерну. Цей саме договір викликав сильне занепокоєння в Москві, бо червоні диктатори дуже добре розуміють, що оголошення спільного фронту проти III. Інтернаціоналу є рівнозначне з оголошенням такого фронту проти СССР.

І тому СССР стоїть нині перед двома головними завданнями та шукає відповідних шля

хів їх здійснення: Перше, це позбавити протикомуністичні держави змоги обвинувачувати СССР у міжнародній комуністичній пропаґанді, і друге, за всяку ціну здушити опозиційний рух троцькістів у межах свого Союзу, які пропаґують потребу негайної революціонізації всього світа і компромітують цим Москву, одночасно обєднюючи довкола себе взагалі всю протисовітську опозицію.

Ми чули вже після оголошення тексту договору поміж Німеччиною та Японією, що III. Інтернаціонал має бути перенесений з Москви до Парижа чи навіть до Валенсії, куди, в пошукуванні такої можливости, виїхав голова Комінтерну, болгарин Димітрієв. Але чи взагалі можливо перенести Комінтерн поза межі СССР? Рішуче ні. Відмовити III. Інтернаціоналові гостинність на совітській землі булоб рівнозначне зі самогубством: це дискредитувалоб сов. владу в очах усіх доктринерів-комуністів, підсилилоб троцькістів та привелоб просто до перманентної революції в СССР.

Совітські можновладці здають собі з цього справу. І щоб скинути з себе відповідальність за комуністичну **власну** пропаґанду у цілому світі, щоб знову одурити й тим задовольнити каботинів закордону („прилюдну опінію"), московські правлячі кола працюють над проектом „незалежної держави комінтерну", щось на зразок „Чіта дель Ватікано". Такий „червоний Ватикан" претендував би на таку міжнародньо-правну позицію, як її має римський Ватикан, покликуючись на „власний" клаптик землі у центрі Москви.

Територією цієї „держави" мав би стати московський Кремль зі своїми великими палатами, безліччю будівель, з міцною твердинею. Це місто в місті обведене міцною стіною і добре хоронене, бо Кремль віддалений від кордонів Польщі на 700 км., а від Прусії на 800 км., отже майже недоступний для Европи.

На випадок створення такої „суверенної держави", яка буде власністю виключно III. Інтернаціоналу, мають вислати відтіль власних „дипльоматичних представників" до урядів СССР, Еспанії, Мексика, Монголії, Китаю, Туркестану, — може і Франції та Чехословаччини!

Дуже цікаво, як на таку спробу креувати нові „посольства", явні та леґалізовані станиці революційної пропаґанди, зареаґувалиб усі „заприязнені" й „союзні" европейські держави! Дуже цікаво, як зареаґував би ввесь християнський світ на провокацію — покликуватися на прецеденс суверенности Католицької Церкви та творити немов суперницьку комуністичну релігію, якої головний канон — світова революція!

В умовах большевицької Москви всякі „чудеса" можливі. Москва на тому нічогісінько не втратить, коли в реєстрі безлічі „суверенних держав" Сов. Союзу прибуде ще одна назва. „Ціль виправдує засоби". Проектована нова провокація Москви є добре подуманим „тріком", щоб ще раз одурити Европу. Але історія не знає прецеденсів, щоб тріками й обманом, терором і насильством, міг тривко встоятися якийнебудь режім та яканебудь держава.

В. Ф.

Буденні роздумування під свято.

Під увагу молоді.

Коли поглянемо по наших селах і містах то бачимо, що українська нація, це нація хліборобів, робітників і тонкої верстви інтеліґенції. Остання частинно займає посади по наших установах, малий відсоток має нижчі державні посади (учителі, залізничники тощо), але найбільша частина сидить як безробітна та живе з дня на день. В тому самому часі, серед нашого народу є багато ще вищих соціяльних функцій, як торговля і промисл, тобто багатство, техніка й ввесь фінансово-економічний апарат, який здебільша ще у чужих руках і то нераз крайньо ворожих.

Український нарід дуже консервативний, не любить новини, а найважніше не любить ризикувати. Наслідки цього консервативного духа: в минулому упадок української державности, наша незарадність тепер (тут досить згадати наше політичне розбиття в сучасний момент) і коли цього не змінимо, то й не покладаймо багато надій на майбутність, бо вона залежить від нас сучасників і то виключно від нас.

Ми ще й досі як казав М. Шаповал „неповна нація"; ми не маємо опанованих міст, не маємо великих фабрик, не маємо великого промислу, а навіть наше сільське господарство ще здебільша у своїх старих традиційних формах. А нарід, який творить націю, повинен проявляти ознаки індивідуального життя, здібність до зросту й розвою на всіх ділянках. Нація, якої члени не проявляють у найбільше ріжноманітних формах здібности до гуртової праці і яка не вміє творити власних ідеалів суспільного життя, культури та продуктивної праці, — не може й не має права називатися нацією.

У нас кожний молодий хлопець, чи дівчина, що вийшли зі села і покінчили народню чи середню школу, мріє тільки про... добру посаду. Навіть люди, які кінчать чисто фахові школи, дуже часто не віддаються свому фахові, але шукають „легкого хліба" в бюрі. Там вони воліють під чужий диктат переписувати сухі цифри чи якісь інші акти, ніж творити власні, самостійні варстати праці, бо тут треба виказати ініціятиву, треба ризикувати. До світової війни то ще було пів біди, бо кожний, що покінчив хочби кілька кляс середньої школи міг легко дістатися до якогонебудь уряду на державну чи самоуправну службу. Поштар, дрібненький скарбовий урядовець, судовий писарчук або військовий підстаршина — це все були „посади", які займали українці. На кращих, вищих становищах українців треба було хіба зі свічкою шукати — їх там не любили.

А погляньмо тепер по наших більших містах, нпр. у Львові, думаєте, що багато знайдете українців на якихсь кращих місцях. Коли хочете бачити українців у великому місті, то мусите встати раненько в пятій годині. Всі обдерті, виснажені люди, що відчиняють брами по домах (і тих уже нема багато), що підмітають улиці та парки, ріжуть дрова, чи розвозять жидівське печиво, це все наші люди. Але коли вийдете до міста в полудне, або вечором і будете шукати українців по каварнях, першорядних ресторанах, чи будете заглядати по розкішних виставах крамниць, то даремна ваша робота, — там українців не найдете. Тих кілька дрібненьких купчиків, що ми їх маємо у Львові не можна брати під увагу, вони губляться серед чужого моря.

Ми ще й досі не маємо ні одного більшого мануфактурного чи залізного складу, не маємо капіталу, але зате маємо повно демаґоґів-крикунів, які знаменито вміють розбивати і так уже розбите наше громадянське життя.

І коли подивитися на ці відносини з ширшого становища, то треба з прикрістю ствердити, що найважніші функції суспільности, як торговля (у широкому розумінні), промисл, а навіть деякі роди ремесла (виріб музичних інструментів, виріб оптичного скла, годинникарство, граверство, декарство, капелюшництво, парасольництво, кітлярство, куховарство, позолотництво і ювілерство, поворозовництво, цукорництво, кельнерство, готелярство, фотографіка і т. п.) для нас ще чужі, неопановані нами, годі, коли сотні чужинців заробляють на нас грубі гроші.

Ми беремо вже нераз участь у тих суспільних функціях, але не участь з ініціятивою і з погляду організації роля наша підрядна і незначна. Мусимо признатися в одному: ми ніколи не брали цих справ поважно, реально. Ми чомусь усе забували, що до створення власної дер-

жави треба не лише культурно-освітного відродження, але також економічного. Треба розбудувати сільське господарство у всіх його галузях, як управа збіжжа, садівництво, городництво, годівля молочної худоби (ця ділянка сьогодні по наших селах найбільш поплатна), розвести плянтації цукрових буряків, тютюну, цикорії, годівлю безріг, дробу, риб і т. д. Треба розбудувати якслід домашній промисл, а далі перейти до розбудови середнього й великого промислу, якого у нас покищо зовсім нема. Захопити по селах і містах торговлю у свої руки, — по селах цю роботу мають виконати кооперативи, а по містах має поле до попису приватна ініціятива.

Завданням сучасної української молоді є не ждати на посади, а кидатися у вир суспільно-громадянської праці, витискати чужинців з позицій там, де ми можемо жити з себе і для себе. Мусимо виховати новий тип людини, яка буде свідома, що тільки впертою і невтомною працею можна дігнати інші народи, щоб здобути у світі і нам належне становище.

Живемо в часах, де самим „культурництвом", співом національних пісень, маніфестаціями у дні національних свят нічого не зробимо. Це речі потрібні, але ними не поправимо матеріяльного стану народу, ними [illegible].

Сучасний мент вимагає від нас праці, не на запальну хвилину, а продуктивної праці на щодень.

[illegible] хліба, грошей, фабрик, вона вимагає кольосальних видатків, значить не терпить нужди, а вимагає загального добробуту. І це все мусимо тямити і доконче в тому напрямі перевести відповідні зміни.

На жаль, треба ствердити сумний факт, що справа в тому напрямі не кращає. На 90 проц. хліборобського населення маємо ледви одну господарську школу в Милованні, коли нпр. в Данії таких шкіл є 369 — у нас пропорціонально до Данії повинно бути 720, а є... одна! Та сама справа з ремісничими і промисловими школами. Суспільність наша просякла „клясичною" шкільною освітою, з якою не знає що зробити. Ми далі підготовляємо у своїх школах людей на „професорів", „докторів", „маґістрів" та священників так ніби ціла українська суспільність малаб обмежитися до тих кількох функцій і тому цілком зрозуміло, чому в нас так поволі поступає розвій торговлі і промислу.

Інтерес української нації вимагає виховувати кадри ділових і практичних людей, людей що не мають ілюзій, з чого будуть жити, одиниць з ініціятивою, бо тільки такі дадуть собі раду в житті, і в кожному моменті зуміють застосуватись до зміни обставин.

На закінчення скажемо, що цілий світ стоїть перед нами відкритий і то так, як ніколи досі, бо само життя кидає нас у вир економічної боротьби. Кожний мусить сам собі радити, і хто сам не навчиться із життевого досвіду, той певно не переможе обставин.

Щораз більше людей у нас знає, чого нам треба і в якому напрямку треба шукати праці — молоді мусять піти за цими потребами, коли хотять бути самостійні і корисні для свого загалу.

Андрій Качор

Читайте „Діло"!

Німці кольонізують англійські кольонії.

Як подає сер Джон Гарріс у „Манчестер Гардіян-і" з 26. XII., німці не повинні нарікати, що не мають куди дівати переріст населення, бо не мають своїх кольоній. Д-р Ґебельс даремно так негативно поставився до предложення сера Самюеля Гора. Він не тільки говорив надто грубо, але й поминув кілька значних факторів кольоніяльної політики. А чейже брит. уряд іде назустріч німецьким переселенцям. За трицять років нім. кольоніяльної експанзії виемігрувало приблизно 2.000.000 німців, але з них менше ніж 10.000 поселилося у б. німецьких кольоніях. На кожного німця у нім. кольоніях припадає 50 в англ. кольоніях! Очевидно, що це не виходило на користь поселенцям тільки на користь англ. кольоній! Треба тільки вести згідливу міжнародню політику, а неодно зло відпаде само собою, бо в світі ще багато закутків, які вимагають культурної праці.

Міркування сера Гарріса має одно слабе місце: коли німці емігрують — байдуже, чи до давніх німецьких кольоній чи до інших — це значить, що їхні домагання щодо звороту кольоній не є безосновні.

КОМУ ЦЕ ПОТРІБНЕ?

Конкуренційна боротьба в українському промислі, чи його плянова розбудова?

Журнал „Копераривна Республика", реферуючи в ч. 12. у статті „Прилюдна дискусія з приватниками" дискусію над рефератом дир. Луцького та корреферaтом інж. Несторовича, пише між іншим, що ця дискусія „виявила, що кооперація і приватники — це два окремі світи, які з природи річи мусять зі собою конкурувати. В ході дискусії ми — пише „К. Р." — довідалися, що українські приватники зажадали для себе вільної руки в основуванні промислових підприємств"...

З уваги на те, що справа „вільної руки" найшла вже відгук не тільки на зборах кооператорів (виступ дир. Шепаровича на Зїзді Окр. Союзів), але теж на згаданому публичному дискусійному вечорі (виступ сен. Луцького), та врешті передісталась уже на сторінки преси, при чому кожний раз представляють її так, немов би товчок до „розвязання рук" дали зорґанізовані приватні промисловці, „Ґрупа Промисловців" при Союзі Українських Купців уважає конечним дати до цього отсе прилюдне вияснення у пресі:

Наші взаємини з кооперацією стараємось оформлювати не з точки еґоїстично-приватницьких, а з точки національних інтересів. У нашову світогляді нема ніяких теорій про два світи (кооперативний та приватницький), які нібито мусять себе взаємно поборювати та зі собою конкурувати. **Навпаки** — обєднані в „Ґрупі Промисловців" приватні підприємці вважають, що **приватництво і кооперація повинні згідно прямувати до якнайкращого розвитку української національної економіки**, зокрема до раціональної та інтенсивної розбудови рідного нам промислу. Тому **наша Ґрупа ніде й ніколи не пропонувала боротьби ні конкуренції з кооперацією** та ніколи не домагалась „вільної руки" в розбудові промислу, а навпаки — старалась постійно узгіднювати свої інтереси і свою працю з інтересами та працею кооперативного промислу на терені „Промислової Ради". Таміродайні чинники з кооперації не вважали чомусь доцільним продовжувати гармонійну співпрацю на терені згаданої установи.

Кожний громадянин, навіть мало зорієнтований у справах промислу, ніяк не зможе зрозуміти, де глузд тому, щоб український кооперативний чи приватний промисл шукав для себе нових труднощів у взаємній конкуренційній боротьбі, яку при добрій волі і правильному підході до справи може оминути. Чейже увесь наш промисл щойно в пеленках, ділянок для піонірської праці ще тьма-тьменна. Труднощів і без того багато має український промисл від безкомпромісових чужинців, хитрих, засібних і здавен-давна впроваджених на наш ринок. Уже сама їхня приявність на нашому національному ринку вистачає, щоб український промисл мусів дбати за якість і ціну своїх виробів, та абсолютно виключає використовування українських консументів рідним промислом, все одно — приватним, чи кооперативним! І чи в такій ситуації не є конечністю **взаємно себе ощаджувати,** шануючи інвестовані національні капітали, хист та вложену працю в готові вже тепер виробничі варстати? Невжеж має це якийнебудь змисл розпалювати боротьбу, нищити себе взаємно, відстрашувати нових піонірів від актив-

ОМЕЛЯН ТЕРЛЕЦЬКИЙ.

Історія українського війська.

Перед нами велика книга на 568 сторінок, видана Іваном Тиктором. Вона складається з трьох частин. Першу та другу частину, які обіймають княжу й козацьку добу, написав д-р Іван Крипякевич, а третю частину — збройні сили нової доби написав д-р Богдан Гнатевич при співучасти Зенона Стефанова, Осипа Думіна та Святослава Шрамченка.

Книгу треба радо повитати, бож це перша історія українського війська так, як воно виглядало за ввесь час історії України, а для української суспільности вона тимбільше потрібна, що українська суспільність щойно по українських визвольних змаганнях навчилася цінити військову силу та зрозуміла її вагу. Через те книга побіч своєї наукової вартости має теж і виховне значіння. Показуючи військову орґанізацію та її дисципліну, вона дає переконливі приклади, що значить зорґанізована сила та здисциплінованість нації, не тільки у збройній війні, але також на всіх ділянках життя нації. Вже те, що бачимо у військовій орґанізації можна здебільша приложити взагалі до життя нації, передовсім нації, яка знаходиться в тяжких політичних обставинах, або просто бореться за своє істнування. Нам, українцям, при недостачі дисципліни та нехіті признавати авторитети в українському національному житті, ця книга повинна стати вказівкою, яким шляхом нам іти треба.

Перша частина зачинається від огляду справи славянської військової орґанізації заки повстала Київська Держава. З повстанням княжої держави вона значно змінилася під впливом варягів. Варяги мали велике значіння у військ. орґанізації княжої держави аж до перших десятків XI. століття. Опісля варяги губляться в українській масі і княжа дружина, зложена первісно з варягів, складалася опісля вже тільки з місцевих людей, боярів. Дружина, це лицарі — анальогічний стан зі західно-европейськими лицарями. Побіч дружини було загальне ополчення, зложене зі свобідного населення міст і сіл. Князі уживали у війні також нераз ополчення, зложеного з турецьких племен. Це т. зв. в історії „Чорні Клобуки". Опісля переходить д-р І. Крипякевич до справи узброєння княжих військ і тут теж подає цінні пояснення.

Дальше йде мова про військові формації. До кінця XI. ст. головною військовою формацією було лише військо. За Володимира Великого зявляється вже кіннота, але до дійсного значіння вона приходить щойно в XII. столітті. Справа уложилася так, що бояри служили в тяжкозбройній кінноті, а простий нарід творив піхоту, зовсім анальоґічно, як це було в західній Европі, на що звертає автор увагу.

Цікаві замітки подає автор щодо численности княжих військ, та збиває звістки літописів наших і чужих про великі числа княжих військ у воєнних походах. Тільки тут варто було подати гіпотетичний підрахунок населення княжої держави, чи то з часів її одности, чи з часів її поділу. Щойно тоді стане ясно, що 6.000 на армію це була велика армія на тодішні часи, а виставити кількадесятитисячну армію було просто неможливо.

Дуже цікавий є розділ, де представлено воєнну тактику, якої уживано тоді в битвах. Далі йде мова про способи укріплювання терену, опісля про фльоту. Княжі кораблі показалися на Чорному Морі коло 800. року, а на Каспійському за князя Ігора І. Тут вказує автор на вплив варягів.

Дальший розділ цієї першої частини присвячений воєнним походам на Візантію, східним походам, війнам з Угорщиною, Польщею та Литвою; мова теж про далекі походи до Чехії та Австрії, врешті про степові походи. Є тут мова про стратегію, про полководців і про відношення між військом і княжою державою.

Дуже цінний є розділ: Україна й Европа, де бачимо анальогію в розвитку збройних сил в Україні та в західній Европі. З цього видко, що Україна в цій ділянці таксамо, як і в інших, стояла нарівні з краями західної Европи, а під деяким оглядом їх навіть перевищала. Варто було трохи докладніше, ніж це зроблено, зазначити, що наш заморський сусід, Візантія мала інакшу військову орґанізацію, ніж Україна тай західна Европа, відповідно до інакшого ступня своєї цивілізації, ніж той, на якому стояла Україна і західна Европа.

На цьому можна покінчити огляд першої частини цієї книги. Є це цінна праця, синтеза менше-більше всього того, що можна тепер сказати про військо княжої доби, синтеза оперта на історичній літературі, також на аналізі безпосередніх історичних джерел.

•

Те саме треба сказати і про другу частину праці під заголовком: „Запорозьке військо". Цю частину зачинає автор від збройних сил Литви, Польщі та татарської Орди. Опісля переходить автор до справи повстання козацького війська. Повстає Запорозька Січ, як стратеґічна точка, а козацьке військо орґанізується і зростає чисельно. Починаються війни з Польщею, позатим далекий похід під Москву 1618. р. і битва під Хотином 1621. р., далі знову війна з Польщею та походи козаків на Крим та їх морські походи. Дуже цікавий розділ про виступ Богдана Хмельницького, про його походи та битви. Битва під Зборовом, це битва, що оперезує противника з усіх боків (Umkreisungsschlacht), яка нагадує бі

число недорозвинених дітей. Для них створила влада школи зі спеціяльною програмою, щоб всеж таки виховати з цих нещасливих істот людей. Колиж число цих „педольоґічних" шкіл швидко зросло, большевицький уряд зліквідував ці школи, щоб закрити страшну дійсність, що в СССР „страшно багато дітей ідіотів". Професори цих спеціяльних шкіл пішли до вязниць нібито за „контрреволюцію", а десятки тисяч недорозвинених дітей почали вчити в нормальних школах „по стаханівськи".

ЯКІЖ НАСЛІДКИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ?

„Страшні бійки в кіні, хуліґанство і злочини є щоденним явищем — обурюється „Правда" з 11. грудня 1936. р. Підчас сеансів у кіні нечувані крики дітей. Пиянство, крадіж і проституція постійно повторяються. „Правда" вичислює низку прізвищ дівчат і хлопців у віці від 11 до 14 московських шкіл, яких прилапали на грі у карти, питтю горівки, бійці ножами і неморальних вчинках. За „Правдою" почали теж інші большевицькі часописи подавати подібні вістки про здичіння між дітьми".

Навіть „Комсомольська Правда" з 14. грудня 1936. р. вдарила на сполох, поміщуючи статтю про страшні відносини між дітьми у великім промисловім осередку у центральній Росії в м. Сормово.

„Одною з найбільших подій у Сормово минулого року була **бійка тисячі дітей**, яка **тягнулася пять днів**. Преса скидає вину за таке здичіння між дітьми на „якусь злочинну руку, яка попихає їх до хуліґанства, злочину і проституції". Преса сипле погрозами, учителям і комсомолові. А тимчасом по школах теж не краще. „За комуністическое Просвіщеніе" з 12. грудня 1936. р. пише, що повага учителів страшенно впала. Учитель відкликується до директора, щоб нпр. примусити ученика, щоб скинув шапку у школі. Бійки у школі підчас науки на денному порядку. Але найбільше поширена у школах крадіж. „Правда" повідомляє, що в останньому часі затримали 12-літню дівчинку, ученицю московської школи, коли вона обдирала з одіння 4-літню дівчинку. На Сов. Україні, головно в Харкові і в Одесі беззахисні діти волочаться ватагами і стали пострахом населення. Дійшло до того, що по 20-ох роках існування большевицької школи орган комісаріяту освіти „За комуністическое Просвіщеніе" з 12. грудня 1936. р. розкладає безсильно руки і кличе: Міліція! Прокуратура!! Суд!! Большевицьке виховання довело до того, що нині щораз частіше треба застосовувати ту статтю карного кодексу, яка **говорить про кару смерти для 12-літніх злочинців!**

Отже радій совітський громадянине і будь гордий — кінчить автор. Сталінівські обітниці зреалізувались у жахливий спосіб. „Гнилий Захід" дійсно ще не осягнув такої висоти культури.

Галичина - найбіднішим краєм.

Під наголовком „Чи „Нужда Галичини" Щепановського втратила свою актуальність?" помістив п. Здзіслав Моравський статтю у новорічному числі варшавського консервативного „Часу" з 1. ц. м. (ч. 1), в якій спиняється над причиною нужди в Галичині. Автор стверджує, що Галичина є **найбіднішим краєм**, хоч предиспонована **відограти ролю найбагатшого краю**. Тимчасом Галичина має високі і гарні гори Карпати, які можуть притягнути туристів, головно чужинців. Отже туристика може стати копальнею золота, але наперед треба поробити відповідні інвестиції: побудувати готелі, пансіони і що найважніше добрі дороги. Далі, Галичина має важливі промислові сирівці, а саме: **потасові соли, нафтову ропу, земні гази і ліси**. У продукції потасових солей Польща займає 6-те місце у світі, при чому ця продукція зростає далі. Зате продукція нафти маліє з року на рік. Одначе фахівці сподіються, що інтенсивні розшуки доведуть до відкриття нових багатих джерел нафтової ропи. Інтенсивна експльоатація земних газів може теж відограти велику ролю в упромисловленні та консумції краю. Вкінці ліси, які творять 25% загальної поверхні лісів у Польщі є найбільшим резервуаром деревного сирівця. Словом, Галичина, яка є без сумніву важною базою сирівців у Польщі, повинна бути дійсно найбогатшим краєм.

„І чи тому у краю з такими багатствами сирівця відома книжка Щепановського „Нужда Галичини" — питається автор — не повинна втратити на актуальности?"

На жаль, ця нужда не тільки не меншає, але у страхітливий спосіб поглиблюється далі. Її причини загально відомі: перерібка сирівців у фабриках у корінній Польщі, або їх вивіз за кордон; [illegible]

„Як я сміла би! — відповідає — я бажала собі пізнати вас, та не мала іншого способу на те.

— Чого ви не сказали мені всього просто в очі?

— Я не мала сміливости.

— Не мали сміливости сказати, що „що"?...

— Що хочу з вами познайомитись.

— А тепер познайомились уже?

— Та ніби...

Так я і з нею не договорився.

— Чим-же це скінчилось? — питаюсь.

— Та нічим. Думаю тепер над тим, чи вона таки зажартувала собі з мене чи направду шукала зі мною знайомости.

— Ну, і...?

— Я рішив попробувати її методи. Напишу лист до її товаришки Марусі і заадресую до неї.

Я не знав, що на це сказати і пішов. Приходжу на другий день. Бачу в кімнаті порядок і на стіні чудову китицю цвітів.

— А це що?

— Я почав пять разів писати лист і не виходить. Видко, що писати для інших не лекше. Я рішив купити цвіти і післати Ліді. Коли вона догадається від кого, тоді вже напишу лист.

— А якже ж ти будеш знати, що вона догадається?

— Коли не буду знати... то запитаюсь дискретно, чи дістала.

Я вийшов від нього, щоб принести термометр. Хлопчище напевне мав горячку „амороза".

Чи „общество Качковського" є протектором православія?

З Коломиї пишуть нам:

В „Ділі" з 17. XII. м. р. поміщено на основі § 19 пресового закону спростування, якого 2. уступ каже: „Неправда, що „Общество Качковського" є „протектором православія" в Коломиї і що причинилось до „віддання цілого дому фундації Білоуса в Коломиї до вжитку насланому православною Консисторією батюшці, що в салі уладив „часовню", а в бічних убікаціях сам замешкав з матушкою".

Це спростування потребує такого спростування:

В р. 1928-ім у місяці травні тодішній голова філії і читальні „общ. Качковського" й рівночасно завідатель камяниці фундації Теодора Білоуса, православний Юліян Николаевич Кісілевський, дістав у коломийськім маґістраті консенс на будову „господарчого" будинку на подвірю тоїж фундації. Але замісць господарського будинку вибудував довгий дім із салею і бічними убікаціями. Справа опинилась у воєвідстві, де голова „общ. Качковського" Кісілевський постарався, що позволено той цілий „господарчий" дім ужити на читальню „общ. Качковського" (так сказав інтерпельований у цій справі староста). В тім самім часі приходить присланий митр. Діонизієм з Варшави батюшка і зам. читальні „общ. Качковського" займає салю на часовню, а в бічних убікаціях поміщується сам з матушкою, отже займає цілий новий будинок на фундації ім. Білоуса.

Як видно, „зделку" перевела спілка з необмеженою порукою: „Рускій Народний Дом" у Львові і „Общество Качковського" в той спосіб, що перший дав площу і частину грошей (бо решта прийшла з незнаного джерела через тутешню збанкротовану „Самопомощъ"), а другий контрагент, „Общество Качковського", лиш дало фірму і з „чемности" зрезиґнувало з читальні. Цю трансакцію влада приняла до відома і все в порядку: є часовня і є батюшка, що хоч дотепер без парохіян, але з печаткою: „Prawosławna parafia w Kołomyji". Вкінці є і спростування „Общества Качковського", що воно до фундації Білоуса „не позістає в ніякім відношенню і ніякого впливу на ню не має". Ipsissima verba mendacii.

Поінформований.

В обороні рідної землі.

ДОБРОМИЛЬЩИНА.

Віче в Бірчі.

Дня 23. грудня в салі читальні „Просвіта" в Бірчі відбулося протикольонізаційне віче, скликане заходами бірчанського організатора д-ра Михайла Ільницького, адвоката в Бірчі. Віче відкрив д-р Ільницький. До президії ввійшли пп.: д-р Михайло Ільницький, о. Олекса Білик, парох Березки, Михайло Жидоник, господар з Лішеви Дол. і як секретар п. Мельник Микола з Тростянця. Реферат виголосив пос. Гринь Тершаковець. По рефераті вивязалась майже 3-годинна дискусія, у якій забирали голос пп.: о. декан Лебедович, о. Білик Олекса, д-р Михайло Ільницький, п. Іван Сенечко й ін. Віче однодушно приняло відомі протикольонізаційні резолюції, які вислано до відповідних рішальних чинників. При кінці принято теж і протикомуністичні резолюції. На віче явилося поверх 300 осіб з Бірчі та сусідніх сіл. Відспіванням нац. гимну віче покінчено.

Спішім з пожертвами на „Дар Просвіті"!

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

У Нікараґуї обняв владу новий президент республики ґен. Сомоца.

Румунський міністер летунства і маринарки Микола Каранфіль подався до димісії тому, що попав у непорозуміння з премієром.

СССР закупив у Бельґії два великі мисливські літаки, правдоподібно, щоби перевезти їх до Еспанії.

У Китаю не помилували нині Чансуліяна, відкладаючи це до найближчого тижня. Покищо його замкнули.

Французький сенат одноголосно ухвалив позичку для Польщі.

Велика Британія почала будувати 2 нові панцирники. Викінчать їх до 3-ох літ.

До Сирії приїхали представники Ради Ліґи Націй, щоби розглянути відносини в санджаку Александрети.

З польської преси.

Здичавіння дітей у Совітах.

Краківський „І. К. Ц." з 3. січня ц. р. (ч. 3.) помістив статтю власного кореспондента з Москви п н. „Дитячий рай у Совітах", в якій наводить за большевицькою пресою нагі факти, що ілюструють здичавіння дітей у Совітах. Відповідальність за це паде на большевицький уряд,

який довів до страшної деморалізації дітей саме своєю злочинною політикою. Вимова фактів така страшна, що аж лячно їх наводити.

Автор пригадує, що Сталін по ост. зїзді совітів, на якому принято нову „найдемократичнішу" конституцію, наказав повести оживлену пропаганду, щоб доказати, що „нема раю над большевицький рай і пророка понад нього". Сталін наказав увіковічнити приняття конституції вичисленням хоч би неістнуючих здобутків. Большевицька преса, виконуючи це доручення, затратила остаточно не лише всяке почуття дійсности, але навіть межі пристойности. Але рекорд осягнула „Комсомольська Правда", яка помістила фотографії гарних веселих і добре одітих дітей під наголовком: „Це є факти, не обіцянки", щоб закрити найбільшу рану большевицької дійсности, повне здичавіння дітей. Її причиною страшна нужда батьків, які від років недоїдають, мешкають в нужденних, вогких норах, брудних і виповнених людськими випарами. Тому батьки роблять розпучливі заходи, щоб збільшити свої нужденні заробітки і не мають взагалі часу клопотатися вихованням дітей. В таких страшних умовинах діти живуть лише сухим хлібом, якщо його взагалі мають батьки і виховуються на... вулиці. Наслідок такий, що в СССР страшенно зросає

ІЛЛЯ ЧАЙКОВСЬКИЙ.

Любовний лист.

— Значить — вона відїхала!

— Та воно мусіло якось скінчитися — здвигнув раменами мій друг розсівшись вигідно на кріслі. — Відїхала, бо... бо батьки її перенеслися до Гребенова. Автім...

Мій друг усміхнувся, а далі мовчки задивився в ріг кімнати, де причаїлися вечірні сутінки. На столі, на долівці, на залізній причі — скрізь валялися порозкидані книжки. Невеличка шафа — і ця була ними заповнена. Ніде ніякого статку крім отих його німих дорадників.

Мене цікавила журба мого давнього шкільного товариша, що всіма силами старався бути реалістом, хоч на те ніяк не дозволяла його справді нереальна вдача. Вона мене цікавила і бавила заразом.

— Може і не зірвалаб з тобою,— озиваюся — але ти своїм холодом заморозив її почування.

Здивований — звернув лице до мене.

— Так гадаєш? — спитав. — Може і так. Хто його знає...

Кивнув байдуже головою і відвернувся з неохотою.

— Гадаєш, що Ліда відїхала огірчена на мене? — сказав по хвилині. І я так думаю. Їй засіли були якісь примхи в голові, хоч я завжди пригадував їй, що ми живемо на землі, а не в країні казки. Так, нераз виникали між нами суперечки, коли вона ставила фантастичні гороскопи. Правду говориш, по тім всім вона мусіла знеохотитися, тим більш, що якийсь там сальоновий лев став дівчині піддобрюватися. Але я не винуватий, далебі...

Я вірив йому, бо він належав до тої породи людей, яка не всилі нікому вчинити кривди, хочби сама того бажала. В невинности мого друга я був свято переконаний, однак щоб його спонукати до признань, я повернув недовірливо головою.

Друг з глибоким докором глянув у мою сторону.

— Передовсім — сказав сумовито — вона сама почала. Знаєш, який я до дівчат... А тоді немов щось прочуваючи, я як міг ухилявся. Але послухай сам! Я мешкав тоді у столяря на Жовківськім... І так само, як тепер, жив тільки зі своїми книжками... Обставини від мене того вимагають. Увесь світ не обходив мене тоді крім тих цілей, що їх я собі поставив. Само собою, що серцеві справи мене ще найменше обходили.

— Цікаво, чи зміниш коли своє відношення до жінок!

— Про те вже небаром зможу сказати. За пару місяців скінчу з цими проклятими скриптами, я стисну диплом, а тоді... Але до іспитів ще багато води проплине.

— Заздрю тобі твого замилування до праці.

— Смійся здоров, але тоді я буквально оминав всього, що могло б мене відірвати від праці. Та мені наперекір лихо таки завязалося.

— Хто?.

— Ліда! Мешкала в тім самім будинку, тільки дещо вище, з батьком і матірю. Зовсім виразно провокувала мене своїм поведенням. А в мене були важніші справи, ніж флірт. Аж тут одного разу хтось стукає до дверей. Отвираю — вона! Входить і усміхається так якось таємно.. „Вибачте — каже, — ви студент фільософії, знаєтеся на стилізації — я дуже просила би написати мені листа". Щож — гадаю, — напишу їй цього листа. Приладив все, що треба і питаю: до кого і якого характеру має бути письмо? Урядове може?... Дівчина спаленіла. „Де там — каже — лист це до мого судженого... Ви розумієте"... Розумію... „Отже прошу писати... але потім ви самі уложіть його якслід: не йде про зміст, тільки щоб був запальний у словах і переконливий у почуваннях. Єдиний Ромцю..." Чи я добре чую, панно Лідо? — питаю здивований, почувши власне імя. „Так — каже — усміхаючись таємно, так він називається..." Якось ми врешті склали того листа, дівчина подякувала і пішла.

Мій друг схвильований перейшовся по кімнаті, дослівно ступаючи по книжках.

— Уяви собі моє здивування, коли на другий день почтар приніс мені лист, що я сам його писав. Пожди голубко — думаю собі — пожалуєш ти, що на світ народилася. Та вона, бач, уникала мене. Аж за кілька днів я приловив її. Щож то — питаю, — жарти строїте собі з мене?...

ности на промисловому полі та гальмувати щойно недавно започатковану розбудову рідного промислу? Кому це потрібне?

Автім до цього йде. Щоби в будуччині не міг ніхто покликуватися на згадані кооперативні енунціяції та звалювати вину за те, що малоб статись, на організацію українських приватних промисловців, заявляємо, що **не ми** хочемо двох українських окремих промислів (кооп. і прив.), які на нашому рідному ринку мали би братися „за чуби".

Для точнішої інформації нашого громадянства згадаємо тут про конференцію у Центросоюзі 26. вересня м. р., яка ніби то мала ствердити бажання приватних промисловців іти на конкуренцію з промислом кооперативним. Цю конференцію скликав ЦС, запевнюючи устами дир. Ю. Шепаровича, що вона є інформаційна й ніяких постанов не приймає, а дир. Мартюк зобовязав навіть усіх учасників не виносити порушених справ на публичне форум. Та не зважаючи на такий характер конференції, дир. Ш. замкнув її з тим, що нібито приватники є „за вільною конкуренцією", тоді, коли фактично хід дискусії не дав матеріялу для такого ствердження. В дискусії брало участь тільки кількох бесідників, при чому думки як приватників, так і кооператорів були поділені, а переважаюча більшість присутніх взагалі не висловилась, бо не була приготована забирати голос у такій важній справі на конференції, що заскочила всіх несподівано. До того багато промисловців не мало змоги брати участь у конференції, перебуваючи у тому часі поза Львовом. Та не вважаючи на те все, субективні враження дир. Шепаровича дали притоку дещо пізніше до далекойдучих висновків на згаданих уже вище зібраннях і в пресі.

Якщо вже кооперації потрібна розбудова саме тих галузей промислу, які розбудував уже наш приватний промисл, то чи не краще було би позитивно вияснити, які користи булиб із цього для українського народнього господарства, як цілости?

За „Ґрупу Промисловців":
інж. В. Рижевський, голова,
інж. О. Онисько, секретар.

тви Гінденбурга між Мазурськими Озерами в часі світової війни. Те саме можна сказати про битву під Батогом. До важніших битв, як: під Пилявцями, під Зборовом та Берестечком, додано ситуаційні мапки. Взагалі стратегія Великого Гетьмана виходить ясно й вона є для противника дуже небезпечною. По часах Богдана Хмельницького вибивається на перше місце велика битва під Конотопами, яку можна порівняти з битвою під Зборовом та Батогом. Цю битву, славну в Европі, можна булоб трохи докладніше представити. Варто було додати теж і ситуаційну карту, а тоді показалося би, що й ця битва, подібно, як битви Богдана Хмельницького, була великим стратегічним подвигом. Варто було представити трохи докладніше один із походів Івана Сірка у глиб Криму, бо його походи цікаві стратегічно. Автор переходить опісля до розгляду занепаду козацького війська, для якого вирішним ударом був упадок гетьманської держави та Запорозької Січи.

У другому розділі цієї частини цілого твору представляє автор організацію козацького війська, у Гетьманській Україні і на Запрозькій Січи, ріжні його формації та його узброєння і воєнну тактику, на суші і на морі. Взагалі цей другий розділ такий самий цінний, як і перший. Шкода тільки, що не зроблено тут порівнання збройних сил України з такими силами в західній Европі, як це зроблено щодо княжої доби. Взагалі треба признати, що обі частини праці д-ра Ів. Крипякевича визначаються дуже ясним викладом, є богато ілюстровані (деякі ілюстрації появилися перший раз у друку), і написані дуже гарною мовою. Це все причиняється до того, що книгу на 266 сторонах читаємо легко; вона приступна навіть для ширших кол української суспільности. Авторові належиться повне признання за таку основну та гарну працю.

(Докінчення буде.)

Німецькі репресії проти червоної Еспанії

Як подає Німецьке Інформаційне Бюро червона влада у Більбао відмовила видати кружлякові „Кенігсберг" затриману частину вантажу пароплава „Пальос" та еспанського громадянина, арештованого на чердаку „Пальоса".

На той піратський замах на суверенні права Німеччини, німецький уряд рішив зареагувати реторсіями (репресіями): німецький кружляк „Ґраф фон Шпре" затримав тимчасово на еспанських водах есп. червоний пароплав „Араґон".

НЕ НАЦІОНАЛЬНІ, ЛИШЕ ЧЕРВОНІ ВІЙСЬКА ЗІСТРІЛИЛИ ФРАНЦУСЬКИЙ ПАСАЖИРСЬКИЙ ЛІТАК.

Французький урядовий комунікат стверджує, що **військовий літак есп. червоної армії зістрілив французький пасажирський літак,** при чому згинув м. ін. визначний французький журналіст де Ляпр. Та заява зробила чимале враження, бо детепер французька ліва преса твердила, що напасником був національний літак.

У справі книгознавчого орґану.

Від якогось часу щораз помітніше відчувається недостача книгознавчого журналу. Відчувають її однаково і дослідники української книжки, що не мають змоги оголошувати своїх дослідів, відчувають її робітники наукових і освітніх бібліотек, відчуває її теж гурт наших бібліофілів, може сьогодні ще невеликий, але всеж уже гурт. Донедавна всі вони мали змогу чи то співпрацювати, чи то користати з наддніпрянських книгознавчих журналів, у першу чергу зі знаменитих „Бібліологічних Вістей". Та сьогодні, коли більшевики основно знищили і Український Науково-Дослідчий Інститут Книгознавства в Києві і інші книгознавчі установи та їх видання, обовязок підняти і повести далі книгознавчі досліди паде з тим більшою відповідальністю на нас тут, по цім боці Збруча.

Та поява книгознавчого журналу є ще й з інших причин наказом хвилини. Кріза на книжку минула. Книжка знову пішла в читацькі маси, але якаж вона інша! Змінилися читацькі потреби, читач шукає вже не розваги в книжці, а поради

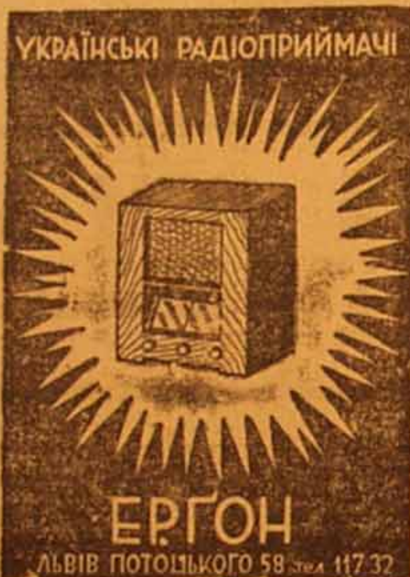

науки, змінилася психольогія читача, змінилися навіть основи книжкової торговлі. Все те вивчити, і то вивчити якнайскоріше — мусимо, бо інакше книжка не наспіє за вимогами дня, а за книжкою й ціла культура не стане на відповідній висоті.

Ці й інші подібні причини спонукали Українське Товариство Бібліофілів почати видання бібліольогічного і бібліофільського журналу. Перше число „Української Книги" вийде з кінцем грудня ц. р.

Навчене прикрим досвідом численних видавців українських журналів, зокрема книгознавчих, щоб згадати лише галицькі й еміґраційні, як віденську „Книгу", подєбрадське „Українське Книгознавство", праського „Книголюба", станиславівську „Книжку" чи львівського „Книжника", що по коротшому, чи довшому часі впали, Українське Товариство Бібліофілів передовсім подбало за фінансову забезпеку журналу. В тій цілі Рада Товариства ввійшла в порозуміння з найповажнішими українськими видавничими фірмами у Львові, що обіцяли свою поміч. Є це ще один доказ їх справжнього зрозуміння ваги книжки й її вивчення та доказ не так комерційного, як громадянського підходу їх до видавничих справ.

Програма журналу обійме по змозі всі ділянки книгознавства та книголюбства. Поруч теоретичних статтей найдуть у ньому місце історичні розвідки про давню українську книгу, що колись так високо стояла, про минуле й сучасне української преси, про теперішній видавничий рух, про мистецьке оформлення книжки, про бібліотекарство й бібліопсихольогію, про справи поширення книжки, ріжні бібліографічні праці, бібліографічні покажчики всяких актуальних питань, реєстрація української книжкової продукції, врешті низка питань звязаних із занедбаним у нас бібліофільством. Доповнить це хроніка наша й чужа. Програма, як виходить, дуже широка, тож напевно кожний, хто якнебудь поцікавиться книжкою, знайде в журналі бодай дещо цікавого для себе.

Рада Українського Т-ва Бібліофілів запросила до співпраці і дістала на те згоду вже майже всіх кращих дослідників і знавців книги, в тому числі бібліотекарів, видавців і письменників, а зокрема членів Бібліольогічної Комісії Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Товариства Прихильників Української Книги у Празі та Українського Товариства Бібліофілів у Львові. Крім того й цією дорогою Рада Т-ва Бібліофілів запрошує до співробітництва в журналі всіх, кому дорога справа української книги.

Редакцію журналу обняв д-р Є. Ю. Пеленський, що як голова Українського Т-ва Бібліофілів, секретар Бібліольогічної Комісії Наукового Товариства ім. Шевченка, секретар Союзу Наукових Робітників Музеїв і Книгозбірень, бібліотекар бібліотеки Національного Музею стоїть близько до актуальних справ книгознавства й книголюбства. Мистецьке оформлення журналу належатиме артистові-малярові, Миколі Бутовичеві, відомому із своєї довшої праці над мистецьким вивінуванням сучасної української книжки.

Адміністрацію журналу вестиме Видавництво „Ізмараґд", відома і широким колам громадянства і зокрема бібліофілам із своїх бібліофільських видань.

Рада Українського Товариства Бібліофілів поробила всі заходи й надалі дбатиме, щоб дати Громадянству якнайкращий книгознавчий журнал і під оглядом змісту, добору статтей як і під оглядом мистецького й типографічного вивінування. Розуміючи, що ніяка національна культура не матиме так довго свого природного завершення, доки не зросте серед неї потреба плекати культуру книжки й зрозуміння її ваги, Рада Товариства Бібліофілів надіється, що Громадянство попре її почин якнайщиріше.

Журнал виходитиме щомісячно крім ферій в формі великої вісімки (175×250), в обемі 32 сторін, ілюстрований, на доброму папері. Річна передплата 10 зол. ціна одного примірника 1 зол. Оказових примірників не висилається. Замовлення й передплату слати на адресу видавництва „Ізмараґд", Львів, в. Костюшка ч. 5. I. п. — У редакційних справах звертатися на адресу Українського Товариства Бібліофілів у Львові, вул. Мохнацького 42. (палата Національного Музею) або редактора (вул. Земялковського ч. 2. II. п.).

Рада Українського Товариства Бібліофілів.

СМЕРТЬ МІҐУЕЛЯ ДЕ УНАМУНО.

Авас повідомляє, що в Саляманці помер у четвер 31. грудня м. р. нагло відомий еспанський письменник світової слави Міґуель де Унамуно в 72 р. життя. Уродився він в Більбао в 1864 р., спеціяльно займався клясичною фільософією. В останнім часі був ректором університету в Саляманці. Колись прихильник лівих партій, політичний еміґрант в останній громадянській еспанській війні ставув по стороні повстанців.

—o—

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА.

Чи книжки „йдуть“ самі від себе?

Як пічнете розмову про те, що в нас страшенне мало друкують книжок і ще менше їх купують, то напевне найдеться хтось, хто відповість вам, що якби були цікаві книжки, то найшлись би видавці і читачі. У цьому є тільки частина правди. Практика (і маєтки) великих видавців у світі стверджує, що від видавця багато залежить: що виходить і як розходиться.

Мрією кожного видавця є мати книжки, які „самі йдуть“. Неодин покликуючись на власний досвід скаже, що не може собі пояснити, чому одної книжки продав багато, а другої зовсім ні, хоч перша мала всі вигляди на успіх, друга-ж була безвартна. Коли в нас пішла кільна літ тому чутка, що приватні люди починають видавати енциклопедію, яка коштуватиме дуже дорого, ніхто не вірив, що видавці зможуть її продати настільки, щоб не піти з торбами. Колиж Таранько раз хотів спробувати пустити між наших справді сензаційну книжку про „Тайни успіху в інтересах“ — виявилось, що ніхто навіть не хотів повірити у такі тайни і це був найгірший видавничий Тараньковий інтерес.

20 літ тому нарікали наші тверезі патріоти на авторів з „Молодої Музи“, що вони пишуть якось незрозуміло, „по-модерному“, не для нас. Видали тоді в „Молодій Музі“ найгарнішу збірку новель М. Коцюбинського; один із її членів стягнувся з останнього, щоб нарешті дати читачам ідеальну книжку. Не повірите: — і збірки Коцюбинського ніхто не купував. Лежала вона довго поруч таких виняткових книжок як Франка „На лоні природи“ і „Семпер тіро“ або найкращої збірки М. Яцкова „Казка про перстень“ і Карманського „Ой, люлі смутку“.

Та чого не вміють продавати у нас деякі видавці! Один із них заробив гроші на всяких „Домашніх лікарях“ продаваних по хатах на сплати, на книжках писаних Бог зна ким, іще під фальшивим прізвищем вигаданого автора. Правда, це винятки. Від часів Я. Оренштайна, який умів продавати книжки і знав, що найкраще заробляти на добрих книжках, чуємо ввесь час, що „література“ не виплачується.

На чужині видавцями стають люди, що знають дві речі — літературу і психольоґію читача. Вони перевірюють самі на собі, наче вчений, що робить перші експерименти із власним тілом: на що саме появляється в якомусь моменті „апетит“. Та щоби появився апетит, люди мусять постійно мати звичку — консумувати себто годуватись книжками. І ось ці знавці читачів твердять, що на все вартісне приходить свій час, коли вміти його використати.

30 кілька літ тому почав у Мінхені свою працю якийсь Піпер, що мав один стіл. Він рішив, що можна видати по німецьки збірні твори найбільше „нестравного“ для німців повістяра... Достоєвського. Це видання пішло „само від себе“, без надмірної реклями. Видавець вибудував собі гарний дім. За якийсь час сказав він собі, що хто зна, чи публика не починає любити авторів, які „не йдуть“, тяжких, незрозумілих. У 1915 р. помер у Відні Е. Нойман, який колись переклав з ориґіналу промови Будди і за 15 літ не продав їх більше як 1000 примірників. Піпер відкупив цю книжку, перевидав і продав увесь наклад за кілька тижнів. Ґотамо Будда став читаним автором в Европі і то серед еліти, яка зовсім не цікавилась ні релігійними реформаторами ні будизмом. Піпер продав 30.000 примірників такої книжки.

Ніхто з нас не знає, кілько люди заробляють на сонниках, на підручниках до гри у бриджа, на куховарських книжках у краях, де люди про все те, що роблять підчас дня (і в ночі, як нпр. коли мають постійно сни) хотять заглянути за радою до книжки. Зате всі знаємо, що ані у Львові ані в ніякому іншому місті у краю не пишається на ніякому будинку надпис видавничої фірми. Якби в будинку „Просвіти“, в будинку „Наук. Т-ва ім. Шевченка“ чи в якійнебудь іншій установі, якої завданням є друкувати книжки, були люди, які зналиб, що друкувати і як це продавати, тоді ми малиб нині бодай три-чотири великі видавничі фірми з міліоновим маєтком і при них жилоб добре триста авторів з користю для них, для себе і для громадянства.

Таким „якби“ кінчиться не одне побажання, яким починаємо новий рік!

З нових книжок.

Новелі нової авторки.

Наталена Королева: „ІНАКШИЙ СВІТ“. Екзотичні оповідання. Львів, 1936. Ст. 182. Бібліотека „Дзвонів“.

Після минулорічного дебюту Н. Королевої повістю „1313“, неодин читач буде приємно здивуваний цьогорічною її збіркою новель. Повість була не під силу авторці. Трапляється це нераз і дозрілим письменникам, коли вибирають собі тему надуману, до якої мусять власною уявою доробльовати постаті та вязати плетиво інтриги, яка рветься.

Оповідання, які маємо перед собою засновані здебільша на власних переживаннях і враженнях. Із передмови до книжки читач довідається, що до нього звертається авторка, що має вже за собою прецікаве життя. Друга її книжка, що вийшла водночас „Без коріння“ відкриває перед нами кілька сторінок цього життя, як на наші обставини, справді небуденного. Передані там спомини заслуговують на окрему згадку своїм високим мистецьким рівнем, інтеліґенцією та чутливістю, що стають зрозумілі у світлі поодиноких фактів життепису авторки.

„Інакший світ“ — може як заголовок мати подвійне значіння: це не тільки світ зовсім неподібний до рідного, із зовсім ріжного чужого середовища, але й той другий понадматеріяльний світ, за яким тужить душа людини у хвилинах своєї найчистішої туги, коли хоче визволитись від усіх принизливо-земних пут, які звязують її з тілом. Майже всі оповідання цієї збірки присвячені ніжним проблемам релігійного життя; є тут заторкнені питання докорів совісти, вини, кари, покути, новонавернених невірних і грішників.

Якби загально характеризувати тон збірки з літературного погляду, то требаб пригадати читачам такі новелі як Коцюбинського „В путах шайтана“, „У грішний світ“ або „Хвала життю“. Сюжети запозичені з т. зв. екзотичних країн: з Кавказу, Італії чи Еспанії і дієві особи це теж здебільша чужинці. Але тоді, як у Коцюбинського, зовсім так само як Меріме, вся увага зосереджена на малюнку людських пристрастей і конфліктів так, щоб їх грою полонити нашу уяву, Н. Королева звертає головну увагу на моральні мотиви.

Авторка знає психольоґію чужинців, яких виводить, знає характеристичні риси їх вірувань та обичаїв і зазначуючи ці риси, показує нам боротьбу людьми з її сумнівами та пристрастями у таких моментах, яких ми не помічаємо в тому звичайному середовищі, де ми звикли вже до своїх вірувань та обичаїв, як до зовсім природних явищ.

Найважніша прикмета всієї збірки її стиль випрацьований, дбайливий, власний, в якому замітне зусилля передати поодинокі переживання так свіжо, як вони захопили авторку. На допомогу цьому стилеві прийшла мова: цим разом уже очищена від чужих випадкових залишків, подекуди ошліфована, багата, і тільки в рідких випадках з малими огріхами, від яких нині майже ніхто не вільний з нас, звичайних професійних робітників пера.

Така збірка дозволяє ствердити дві речі: 1) що маємо нову авторку з талантом, перед якою простягаються багаті можливости розвитку, 2) що маємо книжку, яка вказує всяким новикам і дилетантам, як треба підходити до релігійних проблем у новелі. У двох-трьох випадках і сама авторка, наділена тонким психольоґічним хистом, іще не може оминути легкої повчальности, того „морального сенсу“, який у літературному творі, призначенім для дозрілих інтеліґентних читачів, повинен сам випливати із твору так, щоб автор не мусів вказувати на нього пальцем, пояснюючи. А проте ввесь тон збірки — піднищений, думки авторки звернені не до будьякого читача, а до переживань дієвих осіб, якими вона занята. Неодну новелю із цієї збірки можнаб використати для шкільних читанок, заступаючи ними роблені на замовлення педаґоґічні оповідання не-письменниками.

Саму назву „екзотичних“ новель треба розуміти так, що дія цих новель відбувається у країнах від нас далеких, а не як це розуміємо звичайно — звязуючи з цим словом поняття деякої фантастичности та небуденности.

За дуже щасливу обставину треба вважати факт, що така книжка появляється у видавництві, яке стоїть поза закидами інтернаціоналізму. У критиках на ріжні твори наших авторів часто повторяється не зовсім розумний закид, що автор вибирає собі тему не з рідного середовища. Переломовим фактом для кожної літератури є момент, коли в ній починають появлятися твори із загальнолюдськими сюжетами та дієвими особами зпоза рідного краю. Н. Королева бере свої сюжети із ріжних чужих середовищ, які добре знає і саме завдяки цьому вносить вона тони зовсім для нас нові.

Книжка Королевої — радісна подія нашого цьогорічного літературного ринку. **м. р.**

—o—

Хроніка.

АМЕРИКАНЕЦЬ ПРОТИ ФРОЙДА.

Відоме англійське видавництво Метюен випустило працю відомого американського психольоґа Віліяма Мек Дуґеля „Психоаналіза і соціяльна психольоґія“. Книжка гостро критикує теорії Фройда, виступаючи із тезою, що Мек Дуґель уже багато раніше сказав те, що є правдиве у Фройда, покликуючись між іншим на те, що сам Фройд признав йому першенство.

В ОБОРОНІ ЖЕРОМСЬКОГО.

Польська письменниця С. Загорська, що веде постійно фільмову критику, домагається в окремій статті „Вядомосці Літерацкіх“ охорони творів Жеромського перед авторами фільмових сценаріїв. Вона стверджує, що „Вірна ріка“ на екрані це глум та образа для повісти великого письменника. Авторка висловлює погляд, що оборону творів великих письменників перед таким „розбоєм“ повинна би взяти на себе Академія Літератури.

70-ЛІТТЯ Г. Г. ВЕЛСА.

Відомий англійський письменник, голова міжнародного Пенклюбу, Велс видав у своє 70-ліття оповідання „Грач у крокета“.

ПРО ЕСПАНСЬКУ КУЛЬТУРУ.

Нині, коли кожний читаючи щодня телеграми з еспанського фронту, хотів би зрозуміти причини того, що діється в Еспанії, появляється чимало статтей про Еспанію. Але ніякі статті не можуть заступити доброї великої книжки про культуру народу. Хто цікавиться Еспанією і знає з чужих тільки німецьку мову, може скористати з прегарної нової книжки Ульріха Хрістофеля „Давня Еспанія“ (В-во „Рупле“), де найде глибоку аналізу еспанської психольоґії, літератури та мистецтва. Перед нашими очима пересуваються постаті Іґнатія Льойоли, Цервантеса, Кальдерона, Льопе де Веги, Рібери, Цурбарана, Мурільйо, Веласкеза, Греко, Гойі, леґенди, романци, конфлікти та ідеї

Ширіть наш часопис!

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Тайна Атлянтиди.

Французький геольог Поль Ле Кур, який зернувся недавно з поїздки на Азорські острови, виголосив у париському океанографічному інституті виклад про тайну Атлянтиди, по части у звязку з вислідами своєї поїздки.

МІТ ПЛЯТОНА

Вже у Плятона стрічаємо міт про Атлянтиду. Плятон оповідає докладно в „Тимеї" про край положений на великім острові серед Атлянтійського Океану. Цей остров, який мав бути своїм простором більший від Азії і Лібії, щез наслідком землетрусу

МІСТ ЧЕРЕЗ ОКЕАН.

Оповідання Плятона стало основою багатьох дослідів сучасних учених, які намагалися доказати істнування запропащеного суходолу. Згідно з цією теорією, в найдавніші часи поведений був міст між африкансько-азійсько-европейським суходолом і америкою, який уважали Атлянтидою. Наслідком землетрусу цілий суходіл запався під воду. Над поверхнею моря залишились тільки групи островів: Канарійських, Азорських, Бермудських і Антилів, які є нічим іншим, як тільки протилежними берегами затопленої суші. Крайними бігунами Атлянтиди були Мексик і Єгипет, що можна вносити з багатьох памяток пропащої цивілізації.

СВІДОЦТВО АЗОРСЬКИХ ОСТРОВІВ.

Ле Кур поставив собі найважнішим завданням підчас своєї поїздки прослідити, чи Азорський архипеляг оправдує здогади, які вважають його останками Атлянтиди. На думку французького ученого — базальтові скали, чорний пісок, горячі джерела — все те годиться з Плятоновим описом „Тимеї". На дні величезного озера на острові Сен Міґуель, яке називають „Озером сімох міст" імовірно скриваються останки зруйнованих будівель.

КРАЙ ДЕ НЕМА КОЛІС.

Французький учений звернув увагу на ще одно явище. На Азорських островах нема зовсім возів. Мешканці острова їздять на санях. Можливе, що тому, бо всі дороги вимощені гладкими камінцями, що їх виточили морські хвилі. Мешканці островів насмаровують спід саней товщем і осягають на них доволі велику скорість. Це явище стає зрозуміле, коли пригадаємо, що Атлянтида щезла ще перед винаходом коліс. Сьогодні сани на Азорах — справа тисяч літньої традиції, якої не може перемогти навіть нинішний величезний розвиток техніки.

Фільма помагає справедливости.

Фільма не раз стала у пригоді, але ще ні разу серед таких обставин як ось тут.

В Ольд Байлей у Льондоні вбито одну стару жінку. У неї мешкали деякий час якийсь Альфред Стратфорд і його приятелька Мері Флін, які по вбивстві щезли. Очевидно — вони були винні.

Даремне шукали їх скрізь. Виявилось тільки, що вони обоє купили собі одяги у кравця на Кінґстріт на передмістю Гемерсміт. Але продавець не міг дати точного опису.

Та перед кравцем стояли завжди вуличні фотографи, які робили знимки-фільметки з прохожих. Поліція зібрала вісім тисяч таких знимок і розложила їх перед усіма, хто знав підозрілу пару. Пізнала одна жінка, яка знала їх під назвою панства Віліямс. Негайно відбили велике число фільметок і розіслали їх по цілій Англії. Вже в кількох днях виловив їх констебль у Дальстоні під назвою панства Деві. Мешкали кілька кроків від комісаріяту, отже недалеко потребували йти. Це було 3. жовтня, а вже 19. листопада м. р. покарали його смертю, а її засудили на 8 літ вязниці.

Англійська справедливість дуже швидка. Очевидно правдиві злочинці будуть вминати брукових фотографів.

Праця анґлійців серед арабів.

Майор Гляб, який кермує арабським леґіоном Трансйорданії, який призначений для безпеки мешканців пустинних територій, що займають 4/5 поверхні могутної території еміра Абдуляга, одержав памяткову медалю покійного Т. Е. Льоренса, славного своїми подвигами в Арабії.

Майор Гляб перевів замітну працю. До його приходу мандрівні племена бедуїнів безупинно робили одні на одних часто криваві, грабіжницькі наїзди (разу) просто для підтримання боєвого духа та для добичі. Тепер у пустині настав спокій.

Те саме перевів Гляб і в пустинях південного Іраку. Там майор Гляб обороняв бедуїнів навіть із небезпекою власного життя перед військами Ібн Савда.

Кочівниче життя арабів, а головно лицарські бої починаючи від 7. ст. виробили в арабів свого роду лицарський чин, який панував та обовязував у краях між Індією і Піринеями. Вплив цього лицарського чину помічаємо у Франції, Англії, Україні. Нема його в Італії та Росії. В Італії бо завжди домінував дух Риму, а Росія лежить надто на півночі.

БОЖЕВІЛЬНИЙ ПОНЕВОЛІ.

На пасажирськім кораблі „Страдфорд", який відбуває постійні рейди Америка—Англія трапився такий випадок.

Коли минулого тижня корабель виїздив із Ню Йорку, мав він забрати на чердак навіженого, якого висилали до европейської лічниці. Лікар, який доглядав хорого, прийшов перед виїздом на пароплав оглянути кімнату, призначену для божевільного. Через неувагу затріснув він за собою важкі, сталеві двері, яких зі середини не можна було відчинити.

Лікар почав стукати. Покликали корабельного старшину.

— Відчиніть! Я лікар і попав сюди через помилку — почав кричати лікар.

Старшина тільки підсміхнувся і велів одному морякові постійно дижурувати під дверима щоб чого доброго, божевільний не втік.

На нещастя лікаря, в останній хвилині відкликали висилку божевільного до Европи. Остання надія на волю пропала і бідолаху випустили з ізоляційної кімнати аж в англійській пристані Савтгемптоні, де ціле непорозуміння виявилося

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

ОРИҐІНАЛЬНИЙ БРІДЖЕВИЙ ТУРНІР.

В англійськім місті Сент-Альбан відбувся недавно оригінальний бріджевий турнір у якому взяло участь багато чільних англійських бріджистів. Оригінальність цього турніру була в тім, що перша нагорода була невідома. Комітет проголосив, що переможець, який здобуде найбільше пунктів, дістане якусь дорогу нагороду. Зовсім ненадійно першу нагороду здобула панна Вініфред Шорок. Підчас проголошування висліду турніру, заявили їй, що вона дістане корову. Одночасно комітет поставив умовину, що переможниця мусить пів години водити корову по вулицях Сен-Альбану. Всі думали, що міс Вініфред Шорок відмовиться від цієї почести. Але у визначенім часі прийшла до клюбу молода дівчина по нагороду, причіпила корову на мотузок і водила її пів години по цілому місті у товаристві товпи цікавих.

—o—

ПЕРШИЙ МУРИН ҐУБЕРНАТОРОМ.

Перший раз в історії кольоніяльній 100 відс. мурин став ґубернатором кольонії европейської держави, а саме ґубернатором Ґваделюпи, французької кольонії, іменували мурина Ебує, який уродився 1884 р. в Ґуяні. Ебує скінчив кольоніяльну школу і займав ріжні кольоніяльні уряди. В 1932—34 р. був він ґенеральним секретарем Мартиніки а від 1934 р. ґен. секретарем Судану.

Іменування мурина ґубернатором кольонії є на думку міністра кольоній, історичним прецеденсом.

Останні вісти.

НІМЕЦЬКИЙ ПАНЦИРНИК ОБСТРІЛЮВАВ ЕСПАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

Авас повідомляє з Більбао, що німецький кружляк „Кенігсберг" придержав корабель червоних „Сотун", який їхав із Більбао до Сантандер. Командант зажадав щоб другий старшина „Сотуну" підписав декларацію, що придержання „Сотуну" є наслідком арешту „Пальос". Одночасно командант приказав „Сотунові" змінити напрям та причалити до повстанчої пристані в Ґасісі. Червоний старшина повернувши на чердак „Сотуну" велів якнайшвидше плисти до берегу. При березі „Сотун" застряг на мілині. „Кенігсберг" обстрілював „Сотун", але не накоїв йому ніякого лиха. Ціла подія скоїлась на еспанських прибережних водах.

СТАН ЗДОРОВЛЯ ПАПИ СИЛЬНО ПОГІРШИВСЯ.

З Риму повідомляють, що стан здоровля папи сильно погіршився у вчорашньому дні.

11 СОВІТ. КОРАБЛІВ ДО ЕСПАНІЇ.

В днях від 18—30. грудня м. р. переплило через Дарданелі з Чорного Моря на Середземне 11 совітських кораблів і 1 еспанський. Одночасно вернулось на Чорне Море 15 совітських кораблів і 1 еспанський.

АТЕНТАТ НА МЕКСИКАНСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА.

САН ДІЄГО, ПАТ. Приватні агенти, які творили тайну охорону президента Мексику Калеса, знайшли перед його резиденцією запалену бомбу. Поліція обсадила вхід до резиденції.

НОВИНКИ.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущина 5 (побіч кіна „Апольо") поручає ковдри, матраци, постелеве біля і ін. Переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. 1799 76-100

— **Машини до писання і до шиття всяких систем** і прибори до них, по найдешевших цінах, прецизійна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11. Одинока українська фірма в тій ділянці.** Наука писання на машинах. 105-115

— **Якщо вже радіоприймач**, то тільки фірми „Екравокс", Львів, Академічна 28. 3—20

— **Подаємо до відома ПТ. Громадянам,** що дня 2 січня ц. р. Центросоюз відкрив нову мясарську крамницю при вул. Замарстинівській ч. 36. Разом із недавно відчиненою крамницею при вул. Кентшинського ч. 21, це вже сема крамниця Центросоюзу у Львові. 1-7

— **Памятайте,** що в неділю 3-го січня відбудеться Дансінґ-брідж у Клюбі Українських Еміґрантів, площа Бернардинська ч. 2. Початок 6.30 веч. Джез Костюка. 17

— **Промова митрополита Шептицького крізь радіо.** В четвер, 7. І. н. м., в першому дні Різдва Христового, львівське радіо буде передавати з Волоської церкви Службу Божу. З тієї нагоди буде промовляти до всього українського народу Ексцеленція Митрополит Кир Андрей Шептицький. Служба Божа почнеться в годині 10-тій перед полуднем.

— **Недуга д-ра Ст. Федака.** Як довідуємося, один із сеніорів української палестри та визначний громадянський діяч д-р Степан Федак, важко занедужав.

— **З дискусії на мистецькі теми.** У вчорашньому листі до редакції д-ра В. Залозецького, вкралася друкарська помилка. Має бути: „Виправдувати звязаність мистецьких явищ з рідним ґрунтом (а не ріжним, як було надруковано) тим, що хтось є найбільшим мистцем сучасної доби... всі ці арґументи не мають сили опрокинути мову річевого твердження..."

— **Зимова допомогова акція.** Голова головного комітету зимової допомоги безробітним, мін. Косцялковський виголосив 1. ц. м. промову, в якій дав короткий звіт з допомогової акції за минулий рік. Літньою порою занято при публичних роботах 177.000 осіб, з яких 100 тисяч були з початком грудня ще при праці. Зимова допомогова акція принесла у грудні готівкою, харчами і річами поверх 5 і пів міліона зол. Впродовж грудня роздано між 300 тисяч безробітних поверх три міліони зол. готівкою, 50 тисяч тон бульби, 30 тисяч тон вугля, 50 тис. пачок з одіжю, 8 тисяч скринь мішанки кави з цукром і велику скількість опалового дерева. Акція зимової допомоги потреває аж до весни.

— **Хто виграв долярівку.** В нинішнім тягненні долярівки, впали м. і. такі більші виграні: 12.000 долярів на ч. 432782; 3.000 долярів на ч. 770817, 109471; 1.000 долярів на ч. 614153, 590404, 1169244, 1231223, 808503, 816128, 25137; 500 дол. на ч. 1346631, 1455391, 274743, 533318, 745066, 727844, 47743, 881153, 1499577, 881153, 368320.

— **Реорґанізація судових кас.** Від нового року переведено реорґанізацію судових кас, що має на меті загострити контролю й унеможливити зловживання. М. і. скасовано окремі каси судів праці а фінансову господарку тих судів будуть вести каси при окружних судах.

— **Припинення в урядуванні судового президента.** З наказу вищої судової влади, припинено з днем 30. грудня в урядуванні президента окружного суду в Яслі, д-ра Фридерика Фрамбаха.

— **Волинський дієцезіяльний зїзд не відбудеться.** Волинський консистор розіслав духовенству обіжник з повідомленням, що волинський дієцезіяльний зїзд тепер не відбудеться. Ця вістка зробила серед українського громадянства на Волині відемне враження, бо зїзд мав причинитися до оздоровлення та українізації церковного життя на Волині.

— **„Волинське Слово".** В Луцьку появилося перше число „Волинського Слова", що почало виходити на місце „Української Ниви".

— **Епільоґ родинної траґедії.** В селі Росохач, чортківського повіту, від довшого часу вітчим Андрій Фуреґа утримував любовні зносини з жінкою свого пасерба Василя Мацишина, Федорою Мацишин. Коли довідався про це пасерб Василь Мацишин, і його мама, а жінка Андрія Фуреґи Розалія 1 сл. Мацишин, 2 сл. Фуреґа, обоє при помочі інших членів найближчої родини старалися вплинути на Андрія Фуреґу і Федору Мацишин, щоби зірвали свої зносини, одначе переконання їх не помагали. Остаточно дня 3-го жовтня м. р., Федора Мацишин покинула свого чоловіка і замешкала при Андрію Фуреґі. Василь Мацишин кілька разів приходив додому Андрія Фуреґи і просив жінку Федору, щоби вернулась додому, а коли вона разом з Фуґерою заявила йому, що додому не піде, Василь Мацишин зарубав сокирою вітчима і власну жінку, а сам віддавши сокиру до рук рідної мами, жінки Андрія Фуреґи, зголосився добровільно на постерунку поліції. Дня 22. грудня м. р. відбулася в тій справі розправа перед окружним судом в Чорткові, який засудив Василя Мацишина на 3 роки вязниці, беручи на увагу, що він убив вітчима і жінку під впливом сильного зворушення. Мацишина боронив адв. д-р Михайло Росляк.

— **Залізнича катастрофа.** На залізничому перестанку Рекшин на лінії Львів-Підгайці особовий потяг, що їхав з Бережан до Львова, зударився з ваґонами, навантаженими деревом. Як стверджено, девять таких ваґонів з невідомої причини почало із стації Дунаїв котитися в сторону Рекшина. В тім самім часі надіхав особовий потяг з Бережан і в Рекшині прийшло до зудару, хоча машиністові удалось загальмувати потяг. Паровіз сильно ушкодився, причому керманича потягу Прохова покалічило тяжко, а машиніста Яноту, топника Скварковського і баґажового Зиха легко. Із пасажирів незначно потовкло Лідію Тустиновську з Перемишля, д-ра Нутка з Підгаєць. Після лікарського заопорядження ранених, потяг поїхав дальше.

— **Львівська хроніка.** 14-літній Шміяновський Степан при зїзді на лещетах з горбів при вул. Пелчинській скрутив собі ногу. — Циля Бернштай, божевільна, втікла з дому, про що Фляйзер Моріц повідомив поліцію. — У брамі при вул. Вибрановського, невідома жінка підкинула 6-тижневу дитину жіночого полу. За матірю шукає поліція. — На хіднику при вул. Коперника, поховзнулась 48-літна Розалія Ґольдберґ так нещасливо, що зломала собі руку. — В домі при вул. Ґощинського за міською різницею, знайшли тіло 22-літного безробітного Н. Кукуридза та його жінки Ольги. Обоє мабуть отруїлись.

— **Глядання за двома лещатарями,** що погибли під сніговим осугом на стоках Говерлі, не принесли досі успіху. В ратунковій акції брало спершу коло сто осіб, змобілізованих з околиці Чорногори. Перекопано великі снігові звали, високі 8—10 метрів, одначе нещасливих спортовців не знайшли. Глядання тревають дальше. В останній хвилині знайшли другий лещетарський кий.

— **Зрабували мішок з грішми.** На дорозі до села Клячани під Новим Санчем, два бандити напали на управительку місцевої поштової аґенції Вероніку Ґрубкову, що в товаристві поштового післанця вертались з міста. Один напасник ударив Ґрубкову кілька разів револьвером у голову, а другий вирвав післанцеві мішок з грошевими посилками, вартости кількох тисяч зл. За втікачами Ґрубкова дала кілька стрілів, але хибила.

— **Любовна траґедія** склалася в Тернополі серед загадочних обставин. Ппор. Віндавський привіз у ночі до шпиталю тяжко ранену танечницю з каварні „Польонія", Евгенію Заблоцьку. Кілька годин пізніше, підчас переслухування танечниці, Віндавський відобрав собі життя. Стверджено, що Заблоцька була вечором з ппор. Віндавським у кіні, опісля обоє пішли до мешкання, де вона пробувала відобрати собі життя.

— **Смерть у ріці.** Як повідомляють з Рівного, з Тучина вертались возом Аґатон Білощук і його син Павло. Нараз сполошилися коні і впали до ріки Горинь. Білещук і його син утонули.

— **Краєва хроніка.** Василь Хмар, господар із Вербова, бережанського повіту, вивозив із ліса фіру дерева так нещасливо, що фіра перевернулася на нього і він згинув. — При шлюзі на бережанському ставі, знайшли тіло 71-літної Марії Дрогобут, що видалилася із захисту СС. Альбертинок у Бережанах. — В Дубині коло Ско-

лього, кинувся під потяг і згинув 19-літній Посиф Гонска, що вбив недавно у Сколім свою наречену Марію Енгліш із Стрия і втік опісля з поліційного арешту. — В Прусах, самбірського повіту, між 28-літним Василем Кузевом і його батьком Петром прийшло до бійки, причому його спільники Павло Татарський та Іван Михалевич так побили Василя, що він незабаром помер.

— **Американський комітет допомоги жидам** рішив побільшити грошеві допомоги для жидів середущої й східної Европи. Допомога в минулому році дійшла до суми півтора міліона долярів. На цей рік комітет призначує тричі вищу суму, то є 4 і пів міліона долярів або 23 міліони зол. Побільшення допомоги для жидів середущої і східної Европи, комітет поясняе можливістю вибуху війни в 1937 р. Не виключене, що комітет рахується теж зі зростом антисемітизму в багатьох державах і тому рішився кинути жидам на потіху півтора міліона долярів.

— **Трагічна подія над границею.** Як повідомляють з Вильна, до села Чимни над литовською границею ,прийшли з Литви брати Яніковські і вбили пятьох господарів. Гранична сторожа і поліція довідались, що один з Яніковських укривається в селі Кроштах, у господаря Яна Мозолевського. Туди й вибралося негайно кількох вояків граничної сторожі та два поліцзянти. Коли прийшли під загороду Мозолевського, побачили, як якийсь мужчина пересадив паркан і почав утікати до ліса. Після кількох окликів „стій" посипались за ним стріли і вбили втікача. Опісля стверджено, що то не був Яніковський, тільки 52-літний Ян Мозолевський.

— **Землетрус на Шлеську.** В Заборі на Опільському Шлеську, відчули сильний землетрус, що тревав кілька секунд. У місцевій копальні завалився один відтинок. Людських жертв не було.

— **Ріжні вістки.** У фінляндській купелевій місцевости Ганґе, відобрав собі життя один шофер, скочивши зі самоходом до моря з висоти 60 метрів. — В самоходовому промислі в Детройт. страйкує міліон робітників.

— **Музей „Бойківщина" в Самборі** має від І. жовтня до 31. грудня м. р. 41 катальоґових чисел приросту, до ч. 4.455 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольоґія 40, етнографія 12, ікони 1, відзнаки 2, банкноти 1. Архів і бібліотека: книжки 42, перґамени 1, документи XIX. в. 1 фас., афіші 4, часописи 229. Жертводавцями були: дир. Бачинський М., д-р Кобільник В., Козакевич С., о. Лукань Р. ЧСВВ, Лущик П., Максимяк Л., Петринів Я., рад. Стефанович М., д-р Рабій Ю., Радич І., Зинич М., Ярема І. Жертводавцям складає подяку Управа музею „Бойківщина", Самбір, вул. Тиха 1.

—o—

Похорони Ольги з Огоновських Левицької.

Похорони бл. п. Ольги з Огоновських Левицької, Дружини през. д-ра Костя Левицького, почалися в суботу 2. ц. м. в домі жалоби при вул. Підвалля ч. 7 точно в год. 2. попол. при участи духовенства і хору під пров. радн. Купчинського. В домі і перед ним зібралися великі маси старшої і молодшої інтеліґенції, представники українського політичного, освітньо-культурного й господарського світу, щоб осьтак засвідчити своє співчуття сеніорові українських діячів з приводу його великої втрати.

Похоронний похід, що його вели о. пралат Куницький, о. крил. Гірняк з Винник, о. крил. Лопатинський, о. крил. Дзерович, о. Олянович з Лисинич, о. Ґорчинський, о. Василів та о. Назарко ЧСВВ, перейшов вулицями міста на Личаківський цвинтар, де по відправі панахиди зложено тлінні останки Покійної до родинної гробниці Огоновських.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

☦ Посмертні згадки.

АННА з Янкевичів ГЛІБОВИЦЬКА, вдова по бл. п. о. Софроні, катехиті гімн. у Бродах, принявши Найсв. Тайни померла по довгій і важкій недузі у свого сина в Підпечарах коло Станиславова, дня 7. грудня 1936 р. в 61. р. життя. Похорон відбувся в Підпечарах 10. грудня 1936 р. В. Ій П.

22

Дописи.

ЗОЛОЧІВ.

Академія у память Ярослава Лопатинського в Золочеві відбулася 20. грудня м. р. заходом Філії Музичного Т-ва ім. Лисенка. На програму складнося: дві хорові пісні, виведені мішаним хором Т-ва під орудою п. Кузика, фортепіянове сольо, виконане п. Віхaнською, сольоспів п-ни Гайдучківної, скрипкове сольо п. Бака, продукція камерної орхестри під орудою п. Бака й обширний реферат про життя і творчість Я. Лопатинського, голови Т-ва д-ра Безпалька. Програма була виконана досить дбайливо, жаль лише, що публики було дуже мало. Вражала абсолютна відсутність представників деяких повітових установ та дуже мала фреквенція гімназійної молоді, яка мабуть воліє ходити до кіна, ніж на добрі концерти.

Повітове свято „Просвіти" у Золочеві відбулося 27. грудня м. р. У програму свята входив реферат про значіння „Просвіти" голови Філії о. Стецишина, хорові точки і декламації читалень „Просвіти" з Вільшаниці, Борткова, Хильчиць, Заріччя та Почап, як також уривки із „Запорожця за Дунаєм", виконані дутою орхестрою місцевого т-ва „Сокіл" під орудою п. Поважука. Не зважаючи на зимно, було багато позамісцевої публики, головно молоді. Зате місцевої інтеліґенції було знову мало.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Посвячення шкільного прапору школи св. о. Миколая під управою СС. Служебниць у Перемишлі відбулося у неділю 20. грудня м. р. Небудене це свято почалось торжественною Службою Божою, яку в церкві ОО. Василіян відправив о. кан. Качмар, що опісля довершив акту посвячення та виголосив глибоко обдуману проповідь. Церква була вщерть виповнена вірними, які прихильно ставляться до цієї школи. Перемиське передове громадянство зазначило своєю численною участю, яку велику вагу прикладає до цієї школи. Підчас богослуження гарно співав хор засянської церкви під управою м-ра О. Чубінського. По довершенім акті посвячення перейшла шкільна дітвора і гості до шкільного будинку, де в гарно прибраній великій салі відбулася друга частина свята. Від старшини кружка батьків промовляв до гостей і дітвори п. Марко Михайло, від братства св. о. Миколая о. проф. Сокіл. Шкільний дитячий хор гарно і вміло відспівав кілька пісень, а уч. III. кл. Котис і Ленчик, уч. VI. кл. виголосили зі зрозумінням і чуттям дві декламації. Свято закінчилося вписуванням громадян до пропамятної книги і вбиванням цвяшків. Свято лишило незатерте враження у громадян Перемишля, головно Засяння, бо ця школа є їхньою гордістю

Черговий відчит у Т-ві „Зоря" у Перемишлі виголосив д-р Е. Грицак у неділю 27. грудня реферат п. н. „Старий Перемишль". Референт не мало вложив труду в опрацювання свого відчиту і мусів переглянути не один історичний документ.

К.-н.

Спорт.

ГАКІВКА.

ЛЬВІВ. **Чорні — Лехія 3:2 (2:2, 1:0, 0:0).** Заслужена перемога Чорних, які мабуть і цього року здобудуть мистецтво А-кляси.

ДАВОС. **Г. Ц. Давос — Л. Т. Ц. 1:0 (0:0, 0:0, 0:0, 1:0)** У фінальних змаганнях за чашу Шпенглера перемогла дружина Г. Ц. Давос аж у четвертій. додатковій терції. Таким чином перше місце і чашу здобуло Г. Ц. Давос. На другім місці опинилась чеська дружина Л. Т. Ц..

Берлінер С. Ц. — Ціріхер С. Ц. 2:1. Після цієї перемоги берлінська дружина заняла третє місце.

ПОПРАД. **Телефонклюб — Г. Ц. Татри 4:3 (1:0, 1:2, 2:1).**

КОПАНИЙ МЯЧ.

СТУТҐАРТ. **Рух — Ф. В. Б. 3:1 (1:1).** Рух переміг на гостинних виступах німецьку дружину в присутності 6.000 глядачів.

Нові книжки й журнали.

В. Ґренджа Донський: ІЛЬКО ЛИПЕЙ, КАРПАТСЬКИЙ РОЗБІЙНИК. Повість. „Українська Бібліотека", ч. 48. Львів 1936. Стор. 128, 16°

Театри.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР „ЗАГРАВА"
під арт. проводом В. Блавацького

ЗОЛОЧІВ:
7. І. саля „Сокола". „Камо грядеши?" І. част. „Вініцій і Ліґ я".
8. І. саля „Сокола". II. част. „Смерть Нерона".
9. саля Шашкевича „Рожевий шлях".
10. І. саля Шашкевича „Муравлі".
11. І. саля „Сокола" „Голгота".

Згодом театр відвідає: Зборів, Тернопіль і Збараж.

В підготовці „Тарас Шевченко„ З. Тарнавського.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

МЕДИКА:
3. І. Муж двох жінок.
4. І. Шаріка
5. І. В'я.

Великий Театр.

Неділя, 3. І. год. 12. впол. Симфонічний Концерт; год. 3.30 попол. ціни найнижчі „Кавaренька"; год. 7.30 веч. „Подружжа".

Понеділок, 4. І. год. 7.30 веч. „Подружжа".

Вівторок, 5. І. год. 7.30 веч. „Подружжа".

Середа, 6. І. год. 3.30 попол. ціни найнижчі „Каваренька"; год. 7.30 веч. „Подружжа"

Кіна

АПОЛЬО: „Палата у Флявдрії" з Мартою Еґерт.

АТЛЯНТИК: „Жовтий скарб" із Гейрі Купером.

ВАНДА: „Чорна перла", „Молочна дорога" з Еді Кантором.

ҐРАЖИНА: „Жайворонок" із Мартою Еґерт.

КАСІНО: „Сан Франціско" Ван Дайка (з Джанетою Мекдональд і Клерк Гейбль).

КОПЕРНИК: „Герой", „Моя зіронька" із Шерлі Темпль.

КОЛІСЕЙ: „Небезпечний флірт", „Навіщо працювати" з Фліпом і Фляпом.

МАРУСЕНЬКА: „Герой". „Моя зіронька" із Шерлі Темпль.

МЕТРО: „Китайські моря".

МІРАЖ: „Очі чорні" з Гарі Бавром.

МУЗА: „Таємна бригада".

ПАКС: „Сон літньої ночі".

ПАЛЯС: „У блеску сонця" з Іваном Кепурою.

ПАН: „Роз-Марі"

РАЙ: „Прокажена"

СВІТ: „У погоні за щастям".
СТИЛЕВЕ: „Ада то не липює" і ревія.
ТОН: „Клопоти спортовця", „З мотикою на сонці".
УТІХА: „Зов крови" і ревія.
ХИМЕРА: Найновіша кол'ррована „Міккі Мавс".

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. [illegible] 3.)
„Бад Галь".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 3. січня 1937.

Берлін (356,7) 10.30, 12.00 Музика, 18.00 Концерт квартету, 18.40, 19.00 Весела комедія Ернста в муз., 20.00, 21.00 Мельодії кохання з опер, оперет, муз. комедій. **Білгород** (437,3) 19.50, 20.00, 21.00 Нар. вечір. **Будапешт** (549,5) 12.30 Концерт оп. орх., 15.50 Сальон. музика, 17.20 Форт. рецітал, 19.00 Циг. музика. **Кеніґсвустергавзен** (1571) 9.00 Безжурний поранок, орх., 14.00 Авд. для дітей, 14.30 Нар. пісні, 15.00 Весела нар. музика, 18.00 Новорічні бажання з усього світа, 18.30, 19.00 Гарні мельодії, 20.00 21.00 Концерт орх., 22.30 Просимо до танку, орх. і дует акордеоністів, **Кошиці** (259,1) 10.15 Концерт хору, 17.10 Для Закарпаття. **Мілано** (368,6) 17.00, 18.00 Симф. концерт, 19.30 Розр. музика, 20.40 21.00, 22.00 „С/С Екваторе" оп. Папаніґа та Сеґуріні. **Мінхен** (405,4) 12.00 Концерт орх., 13.00 Популярна музика, 14.00 Муз. казка, 14.45 Форт. тріо б-дур Шуберта, 18.30, 19.00 „Жид Зіс" оп. Шінінґа. 20.00, 21.00 Австрійський вечір (пісні, музика, живе слово), 22.30 Веселий вечір. **Париж** (1648) 13.00 Орг. рецітал, 16.00 Легка музика, 18.00, 19.00 Новорічні бажання з усього світа (при участі 28 держав), 19.30, 20.00 Радіосценка з музикою, 21.45, 22.00, 23.00 „Ле тамі ді драп д'ор" муз. авд. Томасіп. **Прага** (470,2) 12.20 Концерт, 15.15 Концерт військ. орх., 17.10 Літер. авд. (нім.). 19.20, 20.00 Танк. музика, 22.35 Сальон. музика. **Рим** (420,8) 19.30 Розр. музика, 20.40, 21.00 Симф. концерт, 22.45 Танк. музика. **Відень** (506,8) 11.45, 12.00 Симф. концерт, 12.55 Розр. музика, 15.40 Квінтет Ґ дур Двожака, 17.40, 18.30 Розр. концерт, 19.10 Кабарет. 20.00 Баляди, 20.15, 21.00 Нар. драма з муз., 22.30 Спів. рецітал Ол. Кіппіса, арії та пісні.

Понеділок, 4. січня 1937.

Берлін (356,7) 12.00 Концерт, 17.00 Концерт солістів, 19.00 Молодь співає, 19.15 Форт. рецітал, 20.10, 21.00 Фр.-нім. концерт. **Білгород** (437,3) 20.00, 22.00 Опера. **Будапешт** (549,5) 12.05 Концерт орх., 13.40 Коляди, хор, 18.45, 19.00 Мадярські нар. пісні, 20.10, 21.00 Концерт фільг. орх. **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 15.40 Італ. оп. арії вик. А. Каравельо. 18.10 Віольончеля, 20.10 Австр. музика, спів, 22.30 Музика, Сонатіна д-дур Моцарта. **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття. **Мілано** (368,6) 17.15 Камер. концерт, 19.00 Розр. музика, 20.40, 21.00 Інстр.-вок. концерт, 21.50, 22.00 Солісти: Аріґо Серато скрипка, Сандро фуґа форт. **Мінхен** (405,1) 12.00 Веселий концерт, 16.30 Весела камер. муз. з давніх часів. **Париж** (16,48) 12.00 Орх. концерт, 16.00 Огляд жіночої преси, 15.30 Театр Уяви. 19.00 Мист. авдиція. 20.25 Суїта Сен Саенса на віол. і форт., 21.00 Форт. рецітал, 21.45, 22.00, 23.00 „Мадам Хрізантем" лір. комедія на осн. Пєра Льоті в муз. Месажера. **Прага** (470,2) 17.35 Концерт хору, 21.00 У столітти Пушкіна, у прогр. „Аполло Мусаґет" балет. суїта Стравінського. **Рим** (420,8) 17.15 Розр. концерт, 18.00 Рецитації, 21.50, 22.00 Розр. музика. **Відень** (506,8) 17.05 Кольорова фільмова, 17.25 Спів. рецітал, 17.45 Соната на скр. і форт. Брамса, 20.00 Мельодії та пісні. 21.00 З романтичних опер, сольо Ольга Левко-Антош альт, Г. Лайтнер барит. 22.00 Камер. пробоєвики грані та співан.

Вівторок, 5. січня 1937.

Берлін (356,7) 19.00 Концерт на форт. і орх. д-дур Моцарта, 20.00, 21.00 Муз. вечір, орх., солісти. **Будапешт** (549,5) 12.05 Форт. рецітал, 12.30 Скрипка, 17.30 19.00 Сальон. квінтет, 22.05 Циг. музика. **Білгород** (437,3) 18.10 Нар. пісні. **Відень** (506,8) 12.00, 13.10 Розр. концерт. 17.15 Спів, Горн сопран, 17.30 Арії та пісні: В. Качмор бас. **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Брамсові пісні, 19.00 Музика з мотивів І. Штравса, 22.30 Музика. **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, коляди, хор. **Мілано** (368,6) 17.15, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Ля Фіямма" оп. Респіґія. **Мінхен** (405,4) 9.00 Музика, 12.00 Орх. концерт, 16.50 Классики, 19.00 Вес. авд., 19.45 Вок. авд., 20.10, 21.00 Концерт німецької музики. **Париж** (1648) 12.00, 13.15, 14.00 Концерт симф. музики, 15.00, 17.00 Рецитації, 16.00 Преляквія із Сорбони. 20.40 Гутірка, виг. Марсель Прево. 21.05 Серед книжок, 1.45, 22.00, 23.00 Трансм. з Опери Комічної „Богема" оп. Пуччінія. **Прага** (470,2) 15.00 Смичк. квартет, 16.10 Театр для молоді, 17.10 Соната Вомачка на форт. 7.40 Авд. для дітей, 22.20 Партіта ес-дур Баха на віол. **Рим** (420,8) 17.15 Камер. концерт, 20.40, 21.00, 22.00 Орґ. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 3. січня 1937.

8.00 Сигнал часу й коляда, 8.03 Для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл., Господарська співпраця з господинею, 8.40 Ст. Монюшко: Польонез із оп. „Графиня"; гр. пл., 8.45 Програма на днині. 8.50 Ранішній денник, 10.30 Танкові суїти, гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Муз. поранок, симф. орх., скрипка, 14.00 Репортаж із життя, 14.30 Нар. музика з гр. пл., 14.50 Білоруські коляди, хор, 15.30 Для села: Подумаймо над організацією нашого господарства, Огляд ринків рільних продуктів, 16.00 Гутірка ПКО, 16.05 Реклямовий концерт, 16.15 Легка музика з гр. пл., 16.30 Фрагм. із песи Денниса Джонстена „Місяць у жовтій ріці", 17.00 Підвечірок при мікрофоні, орх., солісти; у перерві в год. 17.50—18.30 Трансм. з Берліна: „Щасливого Нового Року всьому світові", 19.00 Погляд у минуле та літературні гороскопи, 19.15 **Мішаний концерт: Марія Сокседська** сопран. **форт. Марія Вишницька· Стан. Людкевич: Елегія**, 19.45 Літер. хвилини: „Новорічний двоспів" Генр. Збєжховського, **20.00 Продовження мішаного концерту: 1) Барвінський: Прелюдія ц моль, 2) Е. Заер: „Токата" вик. Марія Вишницька;** Пісні Невидомського та Новозвійського відсп. Марія Сокседська. Резерва з гр. пл., 20.20, 20.21, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політичний огляд. 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Форт. твори, 22.00 Концерт орх.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Понеділок, 4. січня 1937.

6.30 Ранішня авдиція. 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Святочні марші, орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Дитина та школа, 14.30 Концерт бажань. 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Кілька веселих фокстротів з гр. пл., 15.55 Сусп. гутірка, 16.00 Форт. парафрази Штравсів вальсів, гр. пл., 16.15 Куток мови, 16.30 Музика, 17.00 Участь Польщі у світовому русі природи, 17.15 Концерт солістів, спів, фортеп., 17.50 Підбігуюче звірятко у татрянському ставі, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Розр. музика з гр. пл., 18.40 Чортків — друга столиця Поділля, 18.50 Гутірка: Солтис у громаді, 19.00 Вояцька авдиція, 19.00 Концерт орх., спів, саксофон, фортепіян. 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 „З доби нагої душі": Літературний вечір присв. Ст. Пшибишевському, 21.30 Концерт хору „Тірінгер Зенгеркнабенферайн", 22.00 Симф. концерт, орх., спів; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танк. музика з гр. пл.

Вівторок, 5. січня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на днині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Хвилина Ф. Мендельзона, гр. пл., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Хліборобська скринька, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Реклямовий концерт, 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Коляди М. Свєжинського з гр. пл., 15.50 Скринька для дітей, 16.00 Пуччіні: „Манон Леско", гр. пл., 16.15 Скринька ПКО, 16.30 Орх. концерт, 17.10 „Будинок Ковальських" говорена повість, 17.25 Р. Шуман: Соната д-моль, форт. скрипка, 17.50 Монольоґ: Де мої окуляри? 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спорт у містах і містечках, 18.20 П'ятнадцять хвилин вальсів, гр. пл., 18.35 Про літературну пригоду, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Про межу обрізовування, 19.20 Нар. капеля, 20.00 Польські думки й танки, концерт симф. орх., Шлюмицька спів; у перерві в год. 20.45 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 21.45 Мов по морі темноти (Ст. Грабінський) літер. нарис, 22.00 „Жартів велика сила за п'я рублів" муз. авд. Ст. Василевського, 22.45 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 1. січня н. р. кооперативам платить за льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.55 зол
1 кг. масла десеров. бочкове включно з бочк. опакуван.	2.60 „
1 кг. масло експорт. дає зачет	2.60 „
молоко від 28. XII. н. р. . . .	0.16 „
яйця	4.00—4.20 „

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця слаба.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що від дня 2. І. н. р. платить своїм достанцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., добре умясені, повногруді	1.00 зол.
Індики І. кл., добре умясені, повногруді	0.85 „
Курки молоді І. кл. біло й жовтоніжки від 1.50 кг. вгору	0.85 „
Качки товщеві І. кл. шойно від 1.80 кг. вгору	0.95 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Замісць повідомлення про своє вінчання, що відбулося 21. XI. 1936 у Стрільбичах складають пп. Дарія з Цігашів і Марііян Комісарі облігацію державної позички на 50 зол. Рідній Школі. Щирі побажання й подяка від Головної Управи Р. Школи. 20

НА ЯЛИНКУ НАШІ ТЕПЛІ ПАПУЧІ

2.50

2571 — 46 — 36 D

Дитячі бамбошки, у кольорі червонім і синім. Дуже люблені дітьми.

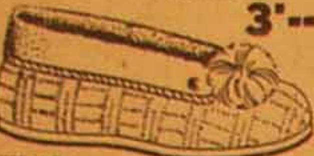

3.--

Теплі фільцові папучі уприємнюють хвилини проведені дома.

Дитячі зол. 2.50 і 3.00

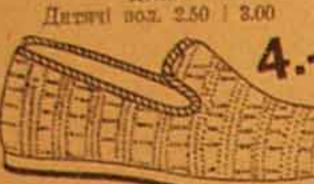

4.-

Після цілоденної праці відпочнеш найліпше у тих теплих і вигідних папучах.

Осторога

З приводу появи фальсифікатів НАУ-А пудру для немовлят і дітей звертаю увагу матерям, що дбають про їх здоровля, що НАУ-А ПУДЕР відомий від більш пів віку є тепер

правдивий тільки в рожевім опакуванні з охоронним водним знаком.

Шимон Гай
Аптикар

Дешеві Білі Дні

з 40 проц. знижкою цін влаштовує фірма

Галицький Маґазин Новин

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Полотно	0.60	Шифон на пост. шир. 150	1.70
Шифон	0.90	Пошевки мереж.	1.80
Зефір сирий	0.60	Простирала ковдр.	4.50
Попеліна на сорочки	1.20	Обрусове біле	1.90
Сирий шовк	1.—	Обрусове колір.	2.20
Перкаліна колір.	0.70	Ґарнітур 6 осіб	6.—
Димка на підштанці	0.70	Серветки	0.20
Полотно на простир.	1.25	Ручники вафл.	0.30
Простирала відпасов.	2.—	Ручники купел.	0.50
Всип шир. 90	1.05	Хустинки до носа	0.15
Атлас на пост. шир. 90	1.25	Стирки	0.40
Атлас на пост. шир. 150	2.35	Капи пікові	2.50
Шифон на пост. шир. 90	1.—		

Увага: З нагоди Білих Днів продаємо всілякі блаватні товари на 30 проц. дешевше. Замовлення з провінції полагоджуємо за почтовою оплатою.

Гарний дарунок на ЯЛИНКУ ДЛЯ МОЛОДІ

3 мандрівничі повісти Юлія Верна: „ПЛЕСОМ АМАЗОНКИ" — 2 томи, „ЧОРНА ІНДІЯ", „ШАНСЕЛЬОР"

за квоту 10.— зл. (разом з пересилкою) висилає Видавництво

„СВІТ ДИТИНИ"
ЛЬВІВ, ЗІМОРОВИЧА 2.

1255 3—3

Незрівняний в якості пудер і крем

ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ БОЗ
завдяки якому стає цера
ОКСАМИТНО-МАТОВА.
Ціна коробки з пушком зол. 1.25.

2910 12—?

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна		почтова пересилка
Д-р Кость Левицький: **Українські політики**	1.50	зол.	0.30
Валерія О'Коннор Вілінська: **Лисенки й Старицькі**	1.—	„	0.30
Д-р Василь Маковський: **Ґмінд**	2.00	„	0.30
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.—II.**	2.80	„	0.50
Мих. Галущинський: **З Українськими Січ. Стрільцями**	1.90	„	0.30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина I. II. III.** Окрема частина по зол 1.50	4.50	„	0.50
Ірина Вільде: **Химерне серце**	1.50	„	0.30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1.40	„	0.30
Ст. Левинський: **З японського дому**	1.50	„	0.30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1.50	„	0.30
Е. Бронте: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький	(вичерпане)		
Проспер Меріме: **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0.95	„	0.25
	1.50	„	0.30
Альфонс Доде: **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1.00	„	0.30
Володимир Островський: **Сміх землі**	0.80	„	0.15
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0.50	„	0.15
Гордій Брасюк: **Безпутні**	0.50	„	0.15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**	0.80	„	0.15
Михайло Возняк: **Белей і Кониський**	0.50	„	0.15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправчий закон**	0.80	„	0.15

Дістати можна у Видавничій Спілці **„Діло", Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

РОБІТНЯ кашкетів ріжних фасонів і красок та всяких ШАПОК КРИМСЬКИХ і БАРАНКОВИХ по найдешевших цінах

М. БІНШТОК
КРАКІВСЬКА 15 (Народний Дім).
Для Кооп. і Союзів відповідний рабат.
3295 3—1

Зовсім задурно!

Тільки короткий час!!

Найславніший ясновидець-графольоґ світа Абдель-Ґанім вибере Тобі цілком задурно щасливий льос і дасть Тобі даром талісман щастя згідно із змістом листа, аналізи виконаної Абдель-Ґанімом. На бажання відгадає твоє майбутнє, означить недугу. Дасть Тобі змогу здобути любов пожаданої особи, складе Тобі гороскоп, що дасть ключ до Нового Життя і добробуту.

ТОМУ ПЕРЕД НОВИМ РОКОМ 1937

засягни ради у міродайного ясновидця графольоґа Абдель-Ґаніма а він виявить Тобі тайну щастя, скаже Тобі, що Тебе стріне в році 1937 та збереже перед невдачами. Надішли дату уродження, власноручне письмо, подай імя, прізвище, докладну адресу, залучи кілька волосків для контакту, свою знимку, якщо її маєш, знимку заінтересованої особи та її характер письма і долучи вісімдесять сотиків марками на кошти порта. Адресувати: Абдель-Ґанім, Львів 15, ул. Церковна 18.

МЕБЛІ Їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР
Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79
3208 9—5

Новевідкрита
УКРАЇНСЬКА РАДІЄВА ФІРМА
TRANSPONEE
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 23
поручає найновіші типи радієвих апаратів. Випозичає транспонати від 1 зол. із ґрамофоновими плитами на балі та шкільні забави.
10—10

ПЕРЕВОРОТ
У ТОРГОВЛІ ПОРЦЕЛЯНИ І ШКЛА!

Оце наші ціни:

тонка склянка	сот. 9
скляна підставка	„ 6
чарочка до горілки, тонка	„ 10
чарка до вина	„ 15
порцеляновий ґарнітур на чай на 6 осіб	зол. 5.90

продає тільки короткий час

Базар порцеляни і шкла
Т. Й. АВІН
Львів, — Пасаж Міколяша.

15

КУПОН на БЕЗПЛАТНИЙ
гарний і практичний ДАРУНОК
для тих, що купують дарунки на ЯЛИНКУ в Перфумерії
С. ФЕЛЕРА
Львів, СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Товар тільки першорядний. — Величезний вибір. — **Найдешевші ціни.**
15—30

Шукаєте праці? --

Певно найдете її, якщо дасьте оголошення до нашого щоденника

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА
світової марки
Б. СОММЕРФЕЛЬД
Експорт до Анґлії, Арґентини, Уруґваю, Данії, Франції, Голляндії, Палестини і т. д.
виключне заступництво
С. Коваєький
Львів, вул. Пілсудського 17. 2620а

КРЕМ HALINA Nr. 2
ДЕЛЬКО
плекає церу..
усуває ЗМОРШКИ

Приписові друки і книжки до вжитку часописів

які кожне видавництво мусить відповісти з новим роком для почтового уряду можна купити в Адміністрації „Діла" Львів, Ринок 10. Для провінції висилаємо за післяплатою.

Цінник друків:

Zawiadomienie wysyłkowe 1 пр. 6 сот.

Gazetowa książka nadawcza оправлена (130 карток) зол. 2.50

Książka rozsyłkowa на 480 урядів, оправлена зол. 2.50; на 960 урядів оправлена зол. 5.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.